

**Legislativa v oblasti energetiky
musí být jednoduchá,
ale hlavně platná a účinná**

Nové horizonty v ochraně dětí

**Změna v pravidlech
spolufinancování evropských
projektů**

**Finanční konference již za několik dní –
30. 11. a 1. 12. 2023, Praha**

1. ročník Energetické konference, 12. a 13. října, Kongresové centrum Praha

Svůj čas měřím na minuty...

Vážení a milí čtenáři,

jsem ráda, že si najdete chvíli na přečtení mého krátkého pozdravu z jihu Čech. Na květnovém volebním Sněmu Svazu v Olomouci jsem byla zvolena do jeho Předsednictva, což je samozřejmě nejen pocta, ale i závazek. Máme před sebou mnoho úkolů a otázek, na které chceme najít relevantní odpovědi a pochopitelně také dobrá řešení a ta otevřeně komunikovat s občany. Komunální politika je to, co lidé vidí, co děláme, co se nám podařilo, kam směřujeme a jak konkrétně chceme zlepšit život našich spoluobčanů přímo v daném místě v naší obci. Bavíme se nejen o funkci samospráv, ale též o celostátních tématech, jako je například financování obcí ze strany státu, i o rozhodovacích procesech, kde by měla být respektována místní znalost primátorů a starostů. Čeká nás dost práce, na kterou jsem připravena.

České Budějovice letos dosáhly významného prestižního úspěchu, staly se Evropským hlavním městem kultury pro rok 2028. Získání titulu nám pomůže naplno rozvinout potenciál města i regionu, zvýší se i kvalita života. Určitě to k nám přiláká spousty turistů a my se musíme postarat, aby zde měli co zažít a co obdivovat. Zároveň z toho ale musí těžit i místní.

Čekají nás velké investice, první z nich v podobě rekonstrukce kulturního domu Slavie v centru města už začala a další budou následovat. Podařilo se nám například ještě před letní sezonou a v rekordně krátkém čase otevřít volnočasový areál u řeky na sídlišti Vltava, který běžně navštěvují stovky lidí denně, především rodiny s dětmi. Pracujeme na vytvoření nové náplavky na Zátkově nábřeží, Slunečního ostrova i na proměně Senovážného náměstí, kde by měla v budoucnu vzniknout i nová budova Alšovy jihočeské galerie. Ruku v ruce s investicemi jde i zvyšová-

ní kapacit a představování nových forem eventů a kulturních programů. Těch pět let do titulárního roku prostě nezažálíme.

Je také důležité zmínit velmi úzkou a intenzivní spolupráci s Jihočeským krajem. Máme mnoho společných projektů i vizí. Nebojím se příměru, že jsme spojené nádoby a záleží nám na racionálním a realizovatelném postupu a konkrétních výsledcích naší práce. Hodnotit nás budou občané, kteří jsou v mém případě Budějčáci a Jihočeši v jedné osobě. Jsme krajem mnoha kulturních a historických pamětihodností, krajem rybníků i šumavských hvozdů, oblíbenou destinací mnoha turistů, kterým se snažíme poskytovat kvalitní služby.

Pravdou je, že svůj čas měřím na minuty, ale to dobře zná každý člověk, který svoji práci dělá absolutně naplno. V práci jsem profesionální a doma maminkou. Mám tři děti školou povinné. Když se tady koná třeba běh pro nějakou dobrou charitativní věc, absolvujeme ho společně jako rodina s manželem i našimi školáky.

*Dagmar Škodová Parmová
primátorka statutárního města
České Budějovice
členka Předsednictva Svazu*

obsah č. 11/2023

Krátké zprávy	4
Nové horizonty v ochraně dětí	6
Legislativa v oblasti energetiky musí být jednoduchá, ale hlavně platná a účinná	8
Fotogalerie z Energetické konference	9
Jak nejlépe nastavit meziobecní spolupráci v ČR?	9
Význam a přínos cestovního ruchu pro českou ekonomiku	10
Některé obce mohou mít své vklady ze zákona pojištěné. Jak na to?	10
Změna v pravidlech spolufinancování evropských projektů	11
Dobrovolné svazky obcí jsou zdrojem inspirace a dokáží velké věci	13
Připravujeme zasedání Politického výboru CEMR	16
Právní poradna	17
Z jednání orgánů Svazu	22
Soutěže, ocenění	25

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spivála
Tisk: Tiskárna Grafotechna +
Uzávěrka tohoto čísla: 31. 10. 2023
MK ČR E 14584

Foto na titulní straně:
archiv města České Budějovice
Foto na zadní straně:
Josef Zoser, Jiřetín pod Jedlovou

Ins

Vysokorychlostní vážení předmětem odborného jednání

5. říjen 2023, Praha

Na půdě Ministerstva dopravy se uskutečnilo setkání mezi zástupci obcí s rozšířenou působností a reprezentanty rezortu dopravy a jemu podřízených organizací. Tématem bylo vysokorychlostní vážení. O tom, že jde o záležitost vysoce aktuální, nenechali zástupci ministerstva dopravy, mezi kterými nechyběl ministr osobně, nikoho na pochybách. Jak hned po úvodním přivítání přítomným sdělili: do konce r. 2024 je plánováno rozšířit počet zařízení pro vysokorychlostní vážení minimálně na 13. Cíl je jednoznačný: zabránit poškozování domácí silniční a dálniční sítě přeřazenými vozidly a vyslat jasně čitelnou zprávu, že v ČR takové jednání rozhodně není tolerováno.

Ač jde o záměr pochopitelný a dobře ospravedlnitelný, museli někteří zástupci samospráv reagovat a představitelům státní správy sdělit problémy, které je v souvislosti s vysokorychlostním vážením trápí. Jsou to totiž právě ORP, na jejichž bedrech zpracování přestupků zachycených při vysokorychlostním vážení vězí. Jak zaznělo z úst mnoha přítomných úředníků ORP: váhy v průběhu dne zachytí tak velké množství přestupků, že jejich zpracování není v personálních silách dané obce; řízení vůči zahraničním přestupcům se stává obzvláště marnou, doslova sisyfovskou prací, která zřídka končí skutečným potrestáním viníka; kritika zazněla i vůči komunikaci mezi státní správou a samosprávou... Věřu, přehled problémů není nikterak malý, a kromě uvedeného zazněla celá řada dalších podnětů a připomínek.

Dlužno dodat, že na vznesenou kritiku reagovali přítomní státní úředníci přímo, a bylo evidentní, že neberou vznesené připomínky na lehkou váhu. Jak tedy celé jednání dopadlo a vyznělo? Zde se domnívám, že je možné být mírně optimistický. Ministr dopravy spolu s kolegy oznámil plánované legislativní změny, které by měly řešit nejpalčivější problémy. Zároveň deklaroval, že připomínky samospráv a jejich zkušenosti budou při legislativních pracích rozhodně brány v potaz, tak aby výsledek umožnil naplnit základní cíle samotného vysokorychlostního vážení. Závěrem bylo avizováno, že nejde o setkání poslední – ba naopak.

Jaké změny můžeme očekávat v nájemních vztazích

9. říjen 2023, Praha

Ministerstvo pro místní rozvoj uspořádalo kulatý stůl k nájemním vztahům. Ve spojení s Ministerstvem spravedlnosti představilo teze návrhu na změny v nájemních vztazích. Mezi ně patří chystaná změna občanského zákoníku, která by omezila opakované vydávání smluv na dobu jednoho roku. Mezi nájemníkem a pronajímatelem by podle návrhu bylo možné nově uzavřít smlouvu na dobu určitou kratší než tři roky nejvýš dvakrát za sebou, následující třetí a každá další nájemní smlouva by už musela být uzavřena v délce minimálně tří let nebo na dobu neurčitou, v případě, že by pronajímatel s nájemcem uzavřel smlouvu kratší, než by nové omezení určovalo, tedy uzavření třetí smlouvy na dobu minimálně tří roky, smlouva by i přesto byla považována jako uzavřená v délce tří let. Zvažovány budou i další alternativy, jako je například možnost vypovědět nájemní smlouvu na dobu neurčitou pronajímatelem bez udání důvodu s výpovědní dobou 18 měsíců.

Předložen byl také návrh možnosti navýšení nájemného, a to v souvislosti s rekonstrukcí bytu nebo domu. Kromě stávající možnosti dohodnout se s nájemcem na zvýšení nájemného až o deset procent z účelně vynaložených nákladů, by návrh nově umožňoval pronajímateli domoci se zvýšení nájemného u soudu a také jednostranně zvýšit nájemné o 3,5 procenta z účelně vynaložených nákladů ročně.

Z pohledu nájemníka by občanský zákoník nově umožňoval bránit se proti nepřiměřeně vysokému jednostrannému zvýšení nájemného u soudu s výhodou obráceného důkazního břemene, tedy ne že by nájemník musel dokazovat, že tolik nájem stát nemůže, ale majitel, že tolik stát musí, a měl by také právo vypovědět nájemní smlouvu v případě jednostranného zvýšení nájmu s tím, že se nájemné po dobu výpovědní doby nezvýší.

Zrychlit by se dle MMR a MS mělo vyklizení bytu nebo domu. Byl představen návrh rozkazu k vyklizení bytu nebo domu. Soud by tak mohl rozhodnout, že nájemce musí do 15 dnů od doručení rozkazu byt nebo dům vyklidit a zaplatil náklady řízení, nebo v téže lhůtě podat odpor, rozkaz si ale musí nájemce převzít.

Kulatého stolu se účastnili subjekty zastupující pronajímatele i nájemce, advokáti,

odborníci z akademického prostředí, Veřejný ochránce práv a nechyběli ani zástupci našeho Svazu. Výstupy z kulatého stolu byly účastníkům zaslány k vyjádření. Svaz je k předloženým návrhům spíše skeptický.

Dluhy se mají platit

18. říjen 2023, Praha, Poslanecká sněmovna

Na odborném semináři k problematice insolvenční, který pořádala místopředsedkyně Ústavně právního výboru Zuzana Ožanová ve spolupráci se společností InsolCentrum, se sešli insolvenční soudci, insolvenční správci, ekonomové, advokát, zástupci soukromých i veřejných věřitelů, podnikatelské sféry i neziskových organizací. Zastoupen byl i Svaz měst a obcí. Účastníci se shodli, že vládní novela oddlužení může způsobit skokové snížení platební morálky zadlužených lidí, a že není vhodné dělat unáhlené změny. Vládní novela široce pojatého oddlužení jde naproti posunu v myšlení, které vede k větší toleranci k zadlužování v soukromé i veřejné sféře. Na semináři zazněly také diskusní příspěvky odborníků, kteří s dlužníky pracují. Změny v právní úpravě oddlužení by v žádném případě neměly narušit rovnováhu vztahů mezi věřiteli a dlužníky.

Zástupkyně Svazu měst a obcí Ivona Mottlová uvedla: „*Drtivá většina starostů a starostek je proti plošnému oddlužení za tři roky, neboť nesplacené dluhy nezmezí. Jak vysvětlit občanům obce, kteří své závazky svědomitě plní, že vyrovnání dluhů za ty méně zodpovědné dopadne i na ně? V rámci pomoci dlužníkům nesmíme zapomínat, že je třeba hledat rovnováhu mezi zájmy dlužníka a věřitele. Jak má starostka či starosta působit na občany, když je k nim vysílán vzkaz, že dlužník neodpovídá za své dluhy?*“

Zákon o kontrole

25. říjen 2023, Praha, Ministerstvo vnitra

Diskusní setkání u již VII. kulatého stolu k zákonu o kontrole se konalo za účasti zástupců kontrolních, dozorových a inspekčních orgánů. Nechyběli ani zástupci subjektů hájících zájmy samospráv či všeobecně respektování odborníci z akademické sféry. V letošním roce se účastníci zaměřili na možnost využití skryté identity kontrolujících při provádění kontrolních činností, zejména pak při kontrolní činnosti v „online prostředí.“ Na jednání byl představen návrh,

že by pravomoc nákupu vzorků pro účely kontroly nebo možnost kontrol pod krycí identitou pro účely kontroly výrobků byla doplněna do zákona č. 87/2023 Sb., kdy by byla dokončena implementace nařízení (EU) 2019/1020 do vnitrostátního právního

řádu. Tímto doplněním by všechny orgány dozoru nad trhem s výrobky (harmonizovanými nebo neharmonizovanými) měly stejnou pravomoc, která je vyžadována předpisy EU, tj. i nařízením (EU) 2023/988. Současně by byl doplněn i zákon o ochraně spo-

třebitele s ohledem na naplnění požadavku nařízení (EU) 2017/2394. Úprava by tak nebyla doplněna pouze ve vztahu k přeshraničnímu vymáhání, ale pravomoc by byla zakotvena i pro kontrolu dodržování zákona bez přeshraničního aspektu.

XXVI. CELOSTÁTNÍ FINANČNÍ KONFERENCE

V předchozích číslech našeho zpravodaje jsme vás zvali na další ročník Celostátní finanční konference, která jistě patří mezi nejvýznamnější svazové akce. Každoročně ji navštíví více než tři stovky účastníků a za řečnickým pultem se vystřídají desítky přednášejících. Není divu, vždyť oblast financování samospráv patří jistě k těm nejdůležitějším a asi i nejpalcivějším.

Jste zvědaví, s jakými aktuálními informacemi přijde ministr financí Zbyněk Stanjura? Co uslyšíme a čím nás obohatí prezident Nejvyššího kontrolního úřadu Miroslav Kala, člen Národní rozpočtové rady Petr Musil nebo třeba bývalý guvernér České národní banky Jiří Rusnok, dnes poradce představenstva pojišťovny Allianz? Zajímají vás názory Jana Švejnara, česko-amerického ekonomika a profesora Kolumbijské univerzity v New Yorku?

Expert z oblasti finančnictví a souvisejících odvětví vystoupí také v jednotlivých odborných blocích, které se budou týkat budoucnosti veřejných investic v nejisté době, dostupného bydlení, ekonomického potenciálu obce nebo finančních zdrojů obce.

Tedy ještě jednou, kdy a kde?

30. 11. – 1. 12. 2023, Clarion Congress Hotel Prague

SETKÁNÍ STAROSTEK

A jak už také víte, pro dámy z radnic, ať už jsou volenými zastupitelkami či zaměstnankyněmi úřadu, je letos podruhé připraven také doprovodný program, zkráceně nazvaný Setkání starostek. Jenom znovu upozorňujeme, jelikož se jedná o doprovodnou akci finanční konference, podmínkou účasti je uhrazený registrační poplatek i na CFK. Těšit se na vás budeme **v odpoledních hodinách 29. listopadu 2023 rovněž v hotelu Clarion**. Program bude opět společensko-vzdělávací, své účasti určitě nebudete litovat.

Pokud jste se na CFK, případně i na setkání starostek, ještě nezaregistrovali, máte možnost tak ještě co nejdříve učinit, a to na našich webových stránkách pod záložkou Akce, kde se dozvíte i podrobnější informace.

Členské příspěvky SMO ČR pro rok 2024

Při sestavování obecního rozpočtu pamatujte prosím i na členské příspěvky SMO ČR.

Na zasedání XVI. sněmu Svazu konaného dne 7. září 2018 v Praze byla schválena nová struktura členských příspěvků s 2% valorizační doložkou platnou od roku 2020.

Členský příspěvek je stanoven dvousložkově, a to z pevné a variabilní části.

- Výše **pevné** části členského příspěvku je pro člena Komory obcí (obce a městyse) 2 200 Kč, člena Komory měst 5 000 Kč a pro člena Komory statutárních měst 10 000 Kč.
- **Variabilní** část členského příspěvku pro rok 2024 je 3,30 Kč za obyvatele. Tato složka příspěvku je každý kalendářní rok počínaje rokem 2020 valorizována o 2 % se zaokrouhlením na dvě desetinná místa.

Na rok 2024 tedy členský příspěvek činí:

Člen	Variabilní část	Pevná část
Komory obcí	3,30 Kč za obyvatele	2 200 Kč
Komory měst	3,30 Kč za obyvatele	5 000 Kč
Komory statutárních měst	3,30 Kč za obyvatele	10 000 Kč

Pro výpočet členského příspěvku při vstupu do Svazu čerpáme údaj uvedený v přihlášce. Pro výpočet členského příspěvku v dalších letech vycházíme z údajů Českého statistického úřadu k 1. lednu roku předchozího (tzn. v případě členského příspěvku pro rok 2024 z údajů k 1. 1. 2023). V případě, že člen vstoupí do Svazu v průběhu kalendářního roku, bude mu členský příspěvek krácen v návaznosti na zbývající čtvrtletí, po které bude členem Svazu (výše členského příspěvku závisí na vstupu obce/města do Svazu – vyplývá ze Stanov – člen Svazu, kterému vznikne členství v průběhu roku, zaplatí pouze poměrnou část ročního členského příspěvku ve výši 1/4 ročního členského příspěvku za každé započaté kalendářní čtvrtletí ode dne vzniku členství ve Svazu).

V případě jakýchkoliv dotazů neváhejte kontaktovat pracovníka Kanceláře Svazu: Ivana Vašíčkovu, tel.: 234 709 732, mobil 730 513 203, e-mail: vasickova@smocr.cz.

Nové horizonty v ochraně dětí

V Lichtenštejnském paláci v Praze se dne 3. října 2023 konala odborná konference Nové horizonty v ochraně dětí. Jejím cílem bylo seznámit odbornou veřejnost zapojenou do přípravy nové právní úpravy v oblasti ochrany dětí a podpory rodin s nejnovejšími trendy, inovativními postupy a zahraničními zkušenostmi z obdobných procesů.

Celou konferenci účastníky prováděl a rovněž všechny přivítal Miloslav Macela, poradce ministra práce a sociálních věcí, jakožto hlavní „garant“ připravovaných změn v oblasti ochrany dětí a podpory rodin. Zahajovací řeč konference patřila Kláře Šimáčkové Laurenčíkové, vládní zmocněnkyni pro lidská práva. Uvedla, že v oblasti ochrany dětí je potřeba systémová změna, aby byl celý systém přátelský vůči dětem v krizových situacích. Pomoc je bohužel často nedostupná a roztržitá, není dostatek podpory pro rodiče v péči, rodiny v akutních krizích. Důležitou součástí potřebných legislativních změn je také zákon o podpoře v bydlení, který by měl rodinám rovněž zásadně pomoci, a současně i plánované zavedení institutu dětského ombudsmana.

Následně se již slova ujal ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka, který podtrhl nutnost meziresortní spolupráce – spolupráce více aktérů, jako jsou lékaři, pracovníci OSPOD („orgány sociálně-právní ochrany dětí“), pedagogové a další. V České republice se 7% dětí týká problematika sociálně-právní ochrany dětí. MPSV aktuálně pracuje na dalších souvisejících změnách, jako je reforma dávkového systému, novela zákona o sociálních službách, dětských skupinách a další. Podle jeho názoru je vždy lepší mít k dispozici nástroje včasné pomoci namísto řešení často již fatálních následků. Na našem území je třeba mít dostatečnou kapacitu sítě služeb a s tím samozřejmě propojit i adekvátní financování celého systému, což ve svém dlouhodobém důsledku bude generovat úspory.

Významným účastníkem konference byl Aaron Greenberg, expert a poradce v oblasti ochrany dětí z Regionální kanceláře UNICEF pro Evropu a Střední Asii. V období 90. let působil v New York City v USA jako pracovník OSPOD. Tehdy bylo v New York City v institucionální péči 50 tisíc dětí, nyní je jejich počet snížen na 5 tisíc. Často se v té době jednalo o děti matek samoživitelek afro-amerického původu, jejichž otcové byli např. umístěni ve vězení. Těmto rodinám chyběl jakýkoli přístup k bydlení a dávkám, a ač děti pocházely z milujícího prostředí, často byly matkám odebírány z důvodu zanedbání výchovy. Jejich matky totiž musely nějakým způsobem obstarávat finance a i malé děti byly často z jejich strany svěřovány do péče starších sourozenců, protože neměly přístup k jiným možnostem. Celý systém tak bylo zapotřebí změnit zevnitř – sociální pracovníci dostali příslušné nástroje podpory rodin, jakožto osoby, které jsou v této oblasti v první linii. Souběžně s tím dostaly rodiny přístup k právní podpo-

ře a získaly tak možnost přihlásit se o svá práva. Tyto dva kroky byly pro celou změnu naprosto stěžejní.

Jan Ježek, terapeut a průvodce těžkými životními situacemi, v rámci svého příspěvku hovořil o identitách a vývoji dítěte od jeho početí a stěžejním obdobím v jejich životě, kdy pro každé dítě je velmi důležitý jeho rodič a rovněž vědomí smyslu jeho života. Další řečník – expertka na sociálně-právní ochranu dětí Danka Pukancová hovořila se podělila o zkušenosti se změnou přístupu k dětem a rodinám na jejich životní cestě ze Slovenska. Jako časté problémy ve vývinu dětí zmínila odloučení od matky/rodiny, poruchy vztahové vazby, komplexní vývojové trauma, negativní sebeobraz a nejistotu. Ve vývoji dětí hraje důležitou roli již prenatální období, tedy stav matky ještě před porodem. Na Slovensku nyní místo dětských domovů fungují již pouze tzv. centra pro děti a rodiny, která poskytují mimo pobytových rovněž ambulantní služby. Pobytové služby jsou v nich poskytovány matkám po 6. měsíci těhotenství až do 1. roku dítěte. Hovořila také o případových konferencích (model sociální práce s ohroženou rodinou), ve které hraje stěžejní roli rodina a zejména právě přítomnost rodičů.

Závěr dopoledního bloku konference byl završen vystoupením Kláry Chábové, výkonné ředitelky Nadačního fondu Krok domů, a prezentací vlastní životní zkušenosti několika osob – Františka, Markéty, Olgy a Roberta, kteří se ve svém dětství potýkali s rodinnými problémy. Jejich vy-

stoupení byla velmi silným, ale poučným zážitkem pro všechny posluchače. Odpolední blok byl věnován zejména sdílení dobré praxe, včetně výměny zahraničních zkušeností a přípravě nové právní úpravy v oblasti ochrany dětí a podpory rodin. Martina Koplová, místopředsdkyně společnosti Society for All, z. s., spolu s kolegyní představily projekt „Signály“, jehož cílem je včasná identifikace ohrožených dětí a efektivní pomoc, a kartu „KID“, která poskytuje vodítka k identifikaci ohrožení života, bezpečí a zdraví dítěte a je určena pro všechny profese, které mohou přijít do kontaktu s ohroženými dětmi. Karty obsahují také důležité kontakty a jsou veřejně přístupné. V rámci vy-

Miloslav Macela. Informoval, že celá reforma vychází z Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029. Na začátku roku 2025 by měly být platné první důležité změny. Nositeli změn budou zejména zákon o ochraně dětí a novelizovaný zákon o sociálních službách. Klíčová opatření se budou týkat vzniku uceleného systému ochrany dětí a podpory rodin, posílení místních partnerství, zavedení nových typů služeb a řady dalších opatření. Macela informoval o celém procesu, kdy došlo ke zřízení, a prvním setkání pracovních skupin a vytvoření sdíleného pracovního prostoru, kde je možné nalézt veškeré materiály a aktuality. Cílem je nalezení optimálního řešení a následné dopracování

ny do ústavních zařízení vůbec. Pro další zlepšení je zapotřebí investovat do změn – zejména alternativní péče, kde se osvědčila snaha využívat evropské fondy a další finanční nástroje EU. Situace v Bulharsku byla v roce 2000 taková, že 30 tisíc dětí bylo umístěno ve velkých zařízeních. Chyběly zde v této oblasti normy, předpisy a neexistovaly žádné alternativní služby. Rovněž nebyli dostupní kvalifikovaní zaměstnanci a celý systém byl roztržitý. Nyní, v roce 2023, je situace taková, že je 200 dětí umístěno ve 4 kojeneckých ústavech (které mají být v brzké době rovněž zrušeny) a 100 dětí ve speciálních školách. Vyšší počet dětí je umístěn v náhradní péči a širší rodině. V Bulharsku existuje vlád-

stoupení byla zmíněna pozice koordinátora mezioborové spolupráce, který by měl mít v oblasti ochrany dětí a podpory rodin zásadní roli spočívající v poskytnutí včasné a koordinované pomoci. Do budoucna je rovněž zvažováno zařazení case managementu, jakožto osvědčené metody sociální práce, do oblasti školství jako samostatné pozice.

Poutavou prezentací měla Petra Wünschová, ředitelka Centra LOCIKA, poskytující specializovanou pomoc pro dětské oběti násilí. Uvedla některá stěžejní data týkající se násilí na dětech a rodinách v ČR. Z průzkumů vyplývá, že 22% dětí je svědkem násilí mezi rodiči. Jen 5% dětí je vyhodnoceno OSPOD jako ohrožené dle současné zákonné definice. Podělila se o činnosti Dětského advokačního centra, které bylo otevřeno jako první v ČR. V rámci tohoto centra funguje mezioborový tým, který vyslechne rozhovor mezi odborníkem a dítětem, které do centra přichází, a následně vyhodnotí jeho potřebu a další postup.

K tématu připravované nové právní úpravy ochrany dětí a podpory rodin hovořil

věcných zásad, které budou podkladem pro paragrafované znění zákona, který projde standardním legislativním procesem. Aktuálně je již dostupná první verze věcných zásad, která bude podkladem pro jednání pracovních skupin a bude dále rozpracována.

Závěr konference byl věnován sdílení zkušeností ze zahraničí, konkrétně z Chorvatska, Rumunska a Bulharska, které přednesli přímo zástupci všech tří uvedených zemí. V Chorvatsku je pozitivní dobrou praxí v procesu deinstitutionalizace lepší dostupnost služeb pro rodiny a komunitních služeb, které předchází odloučení dětí od rodin, což vede ke snížení počtu dětí v péči. Rovněž se podařilo získat vysoký objem finančních prostředků z fondů EU na služby i infrastrukturu (ESF a EFRR). V Rumunsku došlo vlivem komunismu k velkému rozšíření dětských domovů po celé zemi, což se však postupem reformy, která trvala 7 let, a s pomocí zásahů UNICEF i dalších organizací, podařilo změnit. Do roku 2020 byl maximální počet dětí v ústavních zařízeních stanoven na 50 míst, nyní již jsou skupinky pro maximálně 12 dětí a děti do 6 let nesmí být umístová-

ní agentura, jejíž rolí je koordinace a nastavování politik v této oblasti.

Z prezentací zástupců všech tří států vyplývalo, že se snaží o deinstitutionalizaci péče o děti v co největší míře a udržení dětí v jejich přirozeném prostředí. Všichni uvedli společný problém, a to omezené personální a rozpočtové kapacity pro tuto oblast. Všechny státy však efektivně využily (a nadále využívají) evropské zdroje, díky kterým se jim podařilo provést řadu reforem v oblasti péče o děti a rodiny. Velmi kladně byla hodnocena také spolupráce s organizací UNICEF.

Celodenní konference přinesla mnoho zajímavých informací s možností sdílení zkušeností mezi účastníky i řečníky konference v rámci závěrečné diskuse. Českou republiku v nadcházejícím období rovněž čeká řada úkolů a změn v oblasti ochrany dětí a podpory rodin. Věříme, že veškeré tyto plánované změny budou připravovány co nejdůsledněji, na základě konzultací a reflektování názorů všech zapojených aktérů z praxe.

*Mgr. Claudia Šrámek
Legislativní a právní sekce*

Legislativa v oblasti energetiky musí být jednoduchá, ale hlavně platná a účinná

Energetická konference, kterou uspořádal Svaz ve dnech 12. a 13. října 2023 v prostorách Kongresového centra v Praze, přinesla několik zásadních zjištění. V současné kritické situaci na poli energií nemá Česká republika zatím k dispozici ani aktualizované strategické dokumenty k energetice, ani aktualizovaný vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu. Stát v této oblasti dokonale zaspal.

V řadě vystoupení zazněla kritika přípravy legislativních změn. Změny zákonů jsou vytvářeny pod časovým tlakem a je složité se v nich orientovat. „Čím složitější je právní předpis, tím těžší je jeho implementace. Zejména Státní energetická koncepce musí být stabilní, čehož lze dosáhnout jen tak, že na ní bude shoda napříč všemi politickými stranami. Nemůžeme připustit, aby se měnila po každých volbách. Legislativa v oblasti energetiky musí být jednoduchá, ale hlavně musí být platná a účinná,“ řekl Miroslav Žbánek, místopředseda Svazu a primátor statutárního města Olomouc, který spolu s výkonnou ředitelkou Svazu Radkou Vladykovou konferenci provázel slovem.

Starostové i další účastníci konference se shodují i na tom, že stát zaspal zejména v budování obnovitelných zdrojů energie, tzv. OZE. Na úrovni objektů vlastněných státem nejsou dostatečně řešeny ani energetické úspory. „Municipality jsou mnohem dále než stát zejména v oblasti realizace energetických úspor,“ upozorňovala Radka Vladyková. „Pro rozvoj budování OZE potřebují obce a města stabilní a jednoduché právní prostředí. Dokud nebude schválena novela energetického zákona, tzv. LEX OZE II., tak není nic postaveno najisto. To je problém pro obce a města jako investory, právě absenci zákonné úpravy pro komunitní energetiku a nejistotu ohledně pravidel fungování tohoto modelu obce vnímají jako překážku, která brání rozvoji jejich energetických projektů. Návrh zákona navíc neobsahuje konkrétní detaily a podobu sdílení elektřiny, to by měl stanovit prováděcí předpis, ale určení způsobu rozdělování sdílené elektřiny zcela zásadně ovlivní ekonomiku projektů energetických společností.“

Řečníci se se starosty shodli na nutnosti postavit komunitní energetiku na kvalitní energetické koncepci, která na základě městem formulované vize, potenciálu zdrojů a analy-

zy potřeb navrhne cíle a hlavní směry řešení pro vypracování kvalitního plánu. Nezbytná jsou data o spotřebách, která pomůže dodat energetický management. „Na základě zpracované energetické strategie je vhodné upravit další strategické dokumenty, především územní plán tak, aby umožňoval rozvoj obnovitelných zdrojů a nestavěl zbytečné překážky,“ poznamenal Jiří Růžička, člen Předsednictva Svazu a místostarosta města Vsetín.

Pro realizaci strategií jsou kromě legislativních předpokladů nutné i dobře nastavené dotační podmínky. Finance na projekty komunitní energetiky poskytuje Modernizační fond, zdroje čisté elektřiny na budovách podporuje také Operační program Životní prostředí a energetické úspory a prvky komunitní energetiky pro bytové i rodinné domy podporuje Nová zelená úsporám. „Rozvoj

energetických komunit musí být racionální. Je důležité posilovat motivaci obcí a měst, rozvíjet energetické komunity, investovat do energetické infrastruktury, jako jsou instalace obnovitelných zdrojů energie, dálkové vytápění, infrastruktura nabíjení a další. Musíme také myslet na ochranu životního prostředí a snažit se elektřinu vyrábět z obnovitelných zdrojů energie,“ vysvětloval Miroslav Žbánek.

Energetická konference Svazu potvrdila, že o komunitní energetiku je mezi obcemi a městy zájem. Obce, města i jejich obyvatelé očekávají, že budou moci využít dostupné technologie od solárního panelu přes bioplynovou stanici po ukládání vlastní vyrobené energie do baterií. Pro obce a města je to logický krok, kterým zvýší svou soběstačnost, a při správném nastavení mohou získat do rukou účinný nástroj pro posílení svých rozpočtů. „Svaz je takovou přenosnou distribuční soustavou mezi samosprávou a státem, i výstupy z této konference budeme předávat našim poslancům a senátorům. Soustředíme se na to, aby tato přenosová síť fungovala,“ dokončil Miroslav Žbánek.

zpracováno na základě TZ Svazu

Konference Energetické výzvy a limity obcí a měst by se nemohla uskutečnit bez našich partnerů.

Za podporu děkujeme:

- ČEZ, a. s.
- E.ON Energie, a. s., + EG.D, a. s.
- Pražská energetika, a. s., (PRE)
- Nemá, spol. s r. o.
- STIEBEL ELTRON, spol. s r. o.
- Qwello Czech, s. r. o.
- alpha innotec
- HDL Automation, s. r. o.
- ThermWet, s. r. o., člen skupiny KORADO

Děkujeme také spolupracujícím organizacím, a to Kongresovému centru Praha a Národnímu divadlu, a rovněž mediálním partnerům – Veřejné správě a také našemu zpravodaji – Informačnímu servisu Svazu.

Význam a přínos cestovního ruchu pro českou ekonomiku

Velice přínosné setkání všech hlavních aktérů v oblasti cestovního ruchu se konalo dne 17. října 2023 v Praze na půdě Ministerstva průmyslu a obchodu. Program byl nabitý nejen kritikou, ale i požadavky na urychlené jednání k podpoře cestovního ruchu v České republice.

Program semináře byl nabitý totiž nejen hosty z řad veřejné správy, ale i zástupci ze soukromého sektoru. Po úvodních slovech Tomáše Prouzy jménem Svazu obchodu a cestovního ruchu a pronesení zdravice „na dálku“ ministrem pro místní rozvoj Ivanem Bartošem byla již vedena ne přednášková, ale spíše diskusní řada příspěvků. Vystoupil například Aleš Rod, jeden z našich předních ekonomů, jenž vyzdvihl nutnost nastavení jasné koncepce a vytvoření systémového strategického plánu cestovního ruchu. Neopominul ani oblast vzdělávání pro oblast cestovního ruchu, kterou označil jako prioritní. V cestovním ruchu spatřuje zásadní význam, neboť je jedním ze zdrojů regionálního růstu. Vyzval, aby byly samosprávy více slyšet, což se záhy naplnilo, jak se dočtete níže. A jako správný ekonom nezapomněl doplnit, že optikou ekonomického nazírání na cestovní ruch se každá koruna investovaná do cestovního ruchu násobí ve svém výsledku.

Další řečníci již doplňovali mozaiku výzev na gestora této oblasti, Ministerstvo pro místní rozvoj, vládu i zákonodárce. Libor Knot z Asociace horských středisek vyzdvihl nutnost nastavení systému řízení cestovního ruchu a tomu odpovídajícího financování. Václav Stárek z Asociace hotelů a restaurací a Hospodářské komory zdůraznil, že v oblasti cestovního ruchu musíme být konkurenceschopní a musíme jít s dobou a přikročit k digitalizaci. V této souvislosti označil oblast krátkodobého ubytování

nikoliv za možnou část šedé ekonomiky, ale za příležitost, jak přistoupit k digitalizaci a současně zvýšit financování cestovního ruchu prostřednictvím poplatku z pobytu, jenž by se vrátil zpět do podpory této oblasti. Viktor Vojtko, poslanec a současně místopředseda podvýboru Poslanecké sněmovny pro cestovní ruch vyzval k tomu, abychom se při psaní příběhu cestovního ruchu zaměřili na šťastný konec a hledali konstruktivní řešení. Zajímavým příspěvkem byl například i výstup Jaromíra Poláška, odborníka pro oblast cestovního ruchu, jenž vyzval k definici potenciálu cestovního ruchu v České republice, k nutné změně podpory de minimis a k nezbytné podpoře ze strany Ministerstva financí. Ze soukromého sektoru vystoupila například Kateřina Šrámková, jež provozuje Zámek Loučeň a v podnikatelské oblasti získala řadu ocenění. Mottem jejího vstupu bylo zdůraznění faktu, že právě denní drobná práce v území je základem formování cestovního ruchu v České republice a je nezbytné ji podporovat, což je v silách každého obyvatele České republiky. Zajímavým příspěvkem bylo vystoupení Jana Hergeta, „dosluhujícího“ ředitele agentury CzechTourism, jenž zacílil svá slova na vysoký potenciál České republiky v cestovním ruchu, přičemž vytkl nedostatky v budování jednotné vizuální značky napříč jednotlivými rezorty.

Ani samosprávy nezůstaly stranou a za Asociaci krajů ČR vystoupila Zuzana Vojto-

vá, která poukázala na historické cyklení ve snaze legislativně zakotvit cestovní ruch a na nutnost nastavení efektivní a stabilní organizační struktury. Za Svaz vystoupila garantka této oblasti Alena Klimt, která upozornila na již uplynulý čas tohoto volebního období a dosavadní neuspokojivé výsledky jak směrem k nastavení digitalizaci výběru poplatku z pobytu, tak zakotvení jasného rámce systémového i finančního pojetí cestovního ruchu. Zdůraznila, že v Programovém prohlášení vlády v roce 2021 byly jasné nastaveny cíle v oblasti cestovního ruchu, ale jejich plnění je doposud spíše jen ve stádiu úvah, nežli realizace. Navázala na slova svých předřečníků s tím, že samosprávy nejen že musí být slyšet, ale musí být zejména i vyslyšeny a být partnery, s nimiž budou jednotlivé kroky diskutovány.

Závěrem lze říci, že se jednalo o velice konstruktivní setkání. Silvia Doušová, ředitelka odboru cestovního ruchu z Ministerstva pro místní rozvoj deklarovala, že vnímá již současnou situaci a například i v oblasti národních dotačních programů připravují transformační kroky. Celá akce tak byla přínosným setkáním a výměnou názorů, i když více méně kritických, ale kritických konstruktivně, na nichž je dále stavěna další spolupráce napříč tímto sektorem například v rámci úzké pracovní skupiny k cestovnímu ruchu, jejímž je Svaz členem.

*Mgr. Alena Klimt
Legislativní a právní sekce*

Některé obce můžou mít své vklady ze zákona pojištěné. Jak na to?

Pojištění vkladů do výše 100 000 euro se podle zákona vztahuje i na některé menší obce. Na rozdíl od pojištění vkladů u fyzických a právnických osob nevzniká tato garance automaticky. Jak tedy zabezpečit, aby byly vklady obce ze zákona pojištěné? A které obce na pojištění mají nárok?

Pojištění vkladů v bankách, družstevních záložnách a stavebních spořitelnách neplatí pouze pro fyzické a právnické osoby, můžou jej využít také některé obce. Konkrétně ty, jejichž daňové příjmy nepřesahují ekvivalent 500 000 euro ročně, tj. něco přes

12 milionů korun. Celkem je v Česku takových obcí zhruba 4500.

Na rozdíl od zákonného pojištění vkladů fyzických a právnických osob nejsou vklady obcí pojištěny automaticky, ale až na zá-

kladě žádosti a doložení splnění zákonných podmínek. Pojištění vkladů u obcí je upraveno v § 41c, odst.6 až 9, zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. Podle něj o pojištění svých vkladů musí obec banku požádat a doložit jí splnění zákonných pod-

mínek. „Žádost se podává bance, družstevní záložně, případně stavební spořitelně, kde má obec veden účet, respektive uloženy vklady, které by měly podléhat pojištění,“ vysvětlila ředitelka Garančního systému finančního trhu Renáta Kadlecová.

Důležité je dodržení a každoroční opakování procesu, neboť pojištění vkladů se vztahuje vždy jen na příslušný kalendářní rok, pro který obec dokládá splnění podmínek. „Je to

administrativní procedura, při které obec musí spolupracovat s bankou, u které má účet, respektive využívá některý z finančních produktů, na který by se mohlo vztaho-

Garančního systému: <https://www.garancnisystem.cz/pro-obce>.

Zdroj: Garanční systém finančního trhu

vat pojištění vkladů. Finanční instituce musí obci vydat potvrzení o vzniku pojištění vkladů. Teprve až po vydání tohoto potvrzení jsou vklady obce pojištěny,“ dodala Renáta Kadlecová.

Bližší informace o zákonném pojištění vkladů obcí naleznete na webu

Změna v pravidlech spolufinancování evropských projektů

Možná jste již zaregistrovali z našich webových stránek, možná jste si této informace všimli v médiích. Od 1. listopadu 2023 se mění Pravidla spolufinancování evropských projektů. K jakým změnám dochází a proč?

Pravidla spolufinancování jsou jedním ze zásadních dokumentů v rámci každého programového období a obsahují informace o tom, v jaké maximální výši se bude státní rozpočet, resp. státní fondy, a zároveň v minimální výši příjemci podílet na spolufinancování EU fondů. Konkrétně tato Pravidla platí pro:

- Evropský fond pro regionální rozvoj,
- Evropský sociální fond plus,
- Fond soudržnosti,
- Fond pro spravedlivou transformaci,
- Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond,
- Azylový, migrační a integrační fond,
- Fond pro vnitřní bezpečnost a
- Nástroje pro finanční podporu správy hranic a víz na programové období 2021–2027.

Přestože tato pravidla platí již dva roky, došlo nyní k jejich změně. A to právě s účinností **od 1. listopadu 2023**. Důvodem není nic jiného než úsporná opatření, která směřují k úspoře na straně státního rozpočtu. Kvůli tzv. konsolidačnímu balíčku, o kterém jsme vás opakovaně informovali v kontextu mnoha oblastí, kterých se dotkne, nyní dojde ke zvýšení spoluúčasti při financování projektů podporovaných z evropských fondů.

Prostřednictvím v září 2023 schválené aktualizace Pravidel spolufinancování došlo ke **snížení podílu státního rozpočtu** a zároveň **navýšení finanční spoluúčasti příjemců** v tzv. **přechodových regionech a hlavním městě**. Pozitivní ovšem je, že i přes tuto skutečnost došlo k **zachování příznivějších podmínek** u Operačního programu **Zaměstnanost plus** a Operačního programu **Jan Amos Komenský**, které jsou financovány na **principu pro-rata**, a pro příjemce v **hospodářsky a sociálně ohrožených regionech** České republiky.

Jelikož byla účinnost této aktualizace určena k výše uvedenému 1. listopadu, budou se tyto změny uplatňovat **až na výzvy k podání žádostí o podporu zveřejněné po tomto datu**. Žádného ze schválených projektů anebo projektů, které byly předloženy na základě již vyhlášených výzev, se tyto změny nedotknou. Pokud jste tedy již své žádosti v rámci výzev podali, nemusíte se obávat vyšší finanční náročnosti pro obecní rozpočet.

A k jakým změnám tedy došlo?

Pravděpodobně víte, že v České republice jsou tři typy regionů. Jedná se o regiony rozvinuté (100 % průměrného unijního HDP na

hlavu a více), přechodové (75 %–100 %) a méně rozvinuté (méně než 75 %). Každý z těchto regionů má vlastní, jinou úroveň národního spolufinancování.

U obcí, měst a krajů v **přechodových regionech** (Středočeský kraj, Plzeňský kraj, Jihočeský kraj, Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj) dochází k **zvýšení jejich spoluúčasti na 30 % v rámci EFRR**. Zvýšení spoluúčasti se také dotýká škol a školských zařízení.

1. Spolufinancování v přechodových regionech

EFRR – mimo hospodářsky a sociálně ohrožená území

Typ příjemce	EU podíl	Max. podíl SR	Min. podíl SR	Celkem
OSS a PO OSS	70 %	30 %	0 %	100 %
Školy a školská zařízení	70 %	5 %	25 %	100 %
Veřejné VŠ a výzkumné organizace	70 %	10 %	20 %	100 %
Veřejně prospěšná činnost	70 %	10 %	20 %	100 %
Subjekty realizující územní dimenzi	65 %	30 %	5 %	100 %
Obce a jejich PO	70 %	0 %	30 %	100 %
Kraje a jejich PO	70 %	0 %	30 %	100 %

EFRR – v hospodářsky a sociálně ohrožených územích

Typ příjemce	EU podíl	Max. podíl SR	Min. podíl SR	Celkem
OSS a PO OSS	70 %	30 %	0 %	100 %
Školy a školská zařízení	70 %	20 %	10 %	100 %
Veřejné VŠ a výzkumné organizace	70 %	25 %	5 %	100 %
Veřejně prospěšná činnost	70 %	25 %	5 %	100 %
Subjekty realizující územní dimenzi	65 %	30 %	5 %	100 %
Obce a jejich PO	70 %	15 %	15 %	100 %
Kraje a jejich PO	70 %	15 %	15 %	100 %

2. Spolufinancování na území hl. města Prahy z EFRR

Nejvýrazněji se změna dotkne **hl. m. Prahy a subjektů na jejím území**, kde dochází ke **zvýšení jejich spolufinancování z původních 5–10% až na 30–50–55–60 %**.

Typ příjemce	EU podíl	Max. podíl SR	Min. podíl SR	Celkem
OSS a PO OSS	40 %	60 %	0 %	100 %
Školy a školská zařízení	40 %	5 %	55 %	100 %
Veřejné VŠ a výzkumné organizace	40 %	10 %	50 %	100 %
Veřejně prospěšná činnost	40 %	10 %	50 %	100 %
Subjekty realizující územní dimenzi	40 %	30 %	30 %	100 %
Hl. město Praha	40 %	0 %	60 %	100 %

3. Financování OP JAK a OP Z plus

Minimální podíl příjemců na národním spolufinancování je shodný pro všechny kategorie regionů a je uveden níže v tabulce.

Typ příjemce	Min. podíl
OSS a PO OSS	0 %
Školy a školská zařízení (ESF+)	5 %
Veřejné VŠ a výzkumné organizace	10 %
Veřejně prospěšná činnost	5 %
Obce a jejich PO do 3 tis. obyv.	10 %
Obce a jejich PO nad 3 tis. obyv.	15 %
Kraje a jejich PO	15 %
Hl. město Praha	50 %

Svaz měst a obcí stejně jako další partneři, ať už z neziskového sektoru anebo akademické sféry, proti tomuto návrhu vystupovali. I přes veškerou snahu Svazu bohužel byla tato změna přijata.

Zpracovala Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje, zahraničních vztahů a projektů

GObec

mapy na klíč

INTERNETOVÝ MAPOVÝ SERVER

nabídka pro členy SMO ČR

- 📍 moderní, plně internetová aplikace
- 📍 on-line katastr přes WSDP dálkový přístup
- 📍 50 typů pasportů, mobilní sběr dat
- 📍 správa hřobových míst s částí pro veřejnost
- 📍 hlášení závad přes mobilní zařízení
- 📍 datová podpora, školení, hot-line
- 📍 10 let provozu, 600 zákazníků po celé ČR

kompatibilita s JD TM ČR, služba EDITORA

rk@gplus.cz www.gobec.cz 608 077 074

S nedopalky cigaret pomůže obcím nový kolektivní systém

Pomoc s náklady na úklid veřejných prostranství od nedopalků nebo podpora informačních kampaní zaměřených proti odhazování nedopalků na veřejných prostranstvích. To bude úkolem nového kolektivního systému, který se jmenuje NEVAJGLUJ.

V loňském roce vstoupil v účinnost zákon o jednorázových plastech, který omezuje používání plastových výrobků na jedno použití. Zákon se zaměřil také na nedopalky cigaret. Tabákové filtry se rozkládají až 15 let a do okolí se z nich mohou uvolňovat mikroplasty. Na výrobce tabákových výrobků (přesně řečeno: tabákových výrobků s filtry a filtrů uváděných na trh pro použití v kombinaci s tabákovými výrobky) se nyní vztahuje rozšířená odpovědnost výrobce, kterou známe např. u obalů nebo vysloužilých elektrospotřebičů. Podle zákona o jednorázových plastech mají výrobci povinnost uzavřít s obcemi smlouvu, na základě které se budou podílet na nákladech obcí na úklid a likvidaci odpadů z tabákových výrobků. Kromě tohoto také mají zajistit osvětu, jejímž cílem je snížit množství nedopalků, jichž se spotřebitelé zbavují mimo místa k tomu určená. Spotřebitelé budou informováni, že i nedopalky mohou negativně ovlivňovat životní prostředí, a není vhodné je odhazovat kdekoli. Na základě dohody výrobců tabákových výrobků vznikl kolektivní systém NEVAJGLUJ a. s. (dále KS), který od Ministerstva životního prostředí získal oprávnění k provozu.

Spolupráce s obcemi

Spolupráce s obcemi bude probíhat na základě Smlouvy o úhradě nákladů na úklid a nakládání s odpady tabákových výrobků. Podle Smlouvy bude KS hradit obci náklady vynaložené na úklid odpadů z tabákových výrobků a soustředování odpadů z tabákových výrobků do sběrných nádob (odpadkových košů) umístěných na veřejných prostranstvích v rámci obecního systému OH. NEVAJGLUJ nyní oslovuje všechny obce ČR prostřednictvím datových schránek s nabídkou na uzavření smlouvy. Pokud obec uzavře smlouvu do konce roku, budou jí náležet úhrady za rok 2023. KS musí uzavřít do tří let smlouvy s min. 90% obcí ČR.

Úhrada nákladů

Výše úhrad, kterými bude nový KS přispívat obcím, musí odpovídat reálným nákladům obcí. Výši nákladů zjišťuje KS prostřednictvím dotazníku, který obec vyplní v informačním systému NEVAJGLUJ 1x ročně. Větší obce a města obvykle znají údaje ze smlouvy s firmou, která tyto práce zajišťuje. Pro data z malých obcí je možné udělat kvali-

fikovaný odhad. Informace od obcí slouží k aktualizaci nákladového modelu pro stanovení výše úhrad a jsou také podkladem pro povinnou roční zprávu KS pro MŽP.

Jak se vypočítávají úhrady

Celková úhrada, kterou obec získá, bude stanovena jako paušální platba v Kč/obyvatel/rok, přičemž rozhodující je počet trvale hlášených obyvatel v obci (dle ČSÚ). Výše úhrady se skládá z nákladů za úklidy, za nakládání s odpady v rámci obecního systému OH a případně z bonusové složky (pokud ji KS stanoví). Zúčtování úhrad podle smlouvy proběhne 1x ročně.

Zdroje informací

Metodiku výpočtu úhrad, sazebník úhrad, smlouvu a další informace naleznete na webových stránkách www.nevajgluj.cz. Povinné informace podle smlouvy budou obcím zasílány do datových schránek. V případě dotazů či zájmu o spolupráci využijte email obce@nevajgluj.cz.

Těšíme se na spolupráci!

Dobrovolné svazky obcí jsou zdrojem inspirace a dokáží velké věci

Další webinář z cyklu Hodinka regionálního rozvoje SMOČR přinesl v říjnu inspirativní pohled na možnosti, které nabízí spolupráce v rámci dobrovolných svazků obcí. Zástupci tří zapojených obcí se podělili o zajímavé zkušenosti s fungováním sběru odpadů, organizací veřejné dopravy či vedení účetnictví v rámci DSO.

Jak zmínil v úvodu webináře předseda Výboru dobrovolných svazků obcí SMOČR a starosta obce Vestec pan **Tibor Švec**, meziobecní spolupráce přináší obcím zejména možnost realizovat projekty, které by samostatně byly nad jejich síly. Dále tato spolupráce umožňuje získat lepší ceny za služby nebo příležitost čerpat finanční prostředky, na které by obec sama nedosáhla. Zapojené obce rovněž oceňují setkávání s ostatními starosty, přenos informací a výměnu zkušeností. Jedním z hlavních úkolů Výboru DSO bude zmonitorovat jejich činnost, včetně vytvoření mapy mikroregionů v rámci ČR. Pomůže to zlep-

šit přehled o činnostech svazků obcí, zjistit, nakolik spolupráce funguje a zda se jí daří případně vylepšovat.

Tibor Švec dále představil **činnost DSO Dolnobřežansko**, který sdružuje 11 obcí ve Středočeském kraji, jež dohromady představují kolem 33 tisíc obyvatel. Svazek byl založen zhruba před 15 lety s cílem zajištění služeb obecní policie. Spolupráce vznikla zejména proto, aby bylo dosaženo realizovatelnosti projektu v této velikosti; samostatně by obce nezajistily fungování policie tak, jako když se spojí. V současné době funguje v zapojených obcích společná obecní policie, která je

na vysoké úrovni i ve srovnání s policií ve městech.

Dále vznikla obchodní společnost Technické služby Dolnobřežansko, zajišťující následující činnosti: vodovody a kanalizace, svoz a likvidace odpadu, správa a údržba osvětlení a obecních komunikací. Některé činnosti provozuje i pro obce, které nejsou členy DSO. Nyní již funguje 9 let, přináší obcím i zisky, o které se dělí. Postupem času vzniklo důvěryhodné prostředí, poptávka je vyšší, než je možné uspokojit.

Ve spolupráci s Policií ČR provozuje Dolnobřežansko **kamerový systém** na vyso-

ké úrovni s využitím více než 100 kamer, které dokážou například přečíst registrační značku či typ vozidla a poskytnout informace policii. Systém napomáhá dosáhnout 90 procent objasnenosti přestupků či trestných činů.

Organizace MHD: Původně jezdily autobusy podle požadavků jednotlivých obcí, které měly smlouvu s krajem a bylo problematické skloubit různorodé požadavky. Nyní je uzavřena smlouva o MHD mezi DSO a krajem, obce směřují své požadavky k DSO, optimalizují se časy a trasy, požadavky se daří lépe sladit. Novinkou je zavedení autobusových linek, které propojují jednotlivé obce navzájem, tzn. fungují nejen spoje směrem do Prahy. Na financování těchto linek se podílí obce částkou, která se odvíjí od výše jejich daňových příjmů. Trvalo několik let než se vše sladilo, nyní tento systém velmi dobře funguje i v porovnání s jinými oblastmi kraje.

Společný systém realizace účetnictví v obcích: teprve se rozvíjí a je ve fázi pilotního projektu, cílem je od ledna 2024 zajištění centrálního systému vedení účetnictví. Snahou je v praxi vyzkoušet, zda by účetnictví pro tři obce dokázal spravovat jeden pracovník. Ve všech zapojených obcích by se nastavil stejný účetní standard, v maximální míře se využije skenování dokladů a systém se zautomatizuje. V budoucnu by chtěli dosáhnout toho, aby dvě osoby zvládly účetnictví pro 10 obcí. Automatizovaný systém například sám provádí párování dokladů (faktury + objednávky) apod. Zásadní je rovněž spolupráce s auditorem, který naprostou většinu práce dokáže provést vzdáleně s využitím digitalizace, doklady si vezme ze systému, téměř ani nepotřebuje fyzicky být v obci a provede poměrně velmi přesný přezkum hospodaření.

Příklad meziobecní spolupráce z jižní Moravy představila starostka obce Sudice paní Olga Dočkalová. Ke spolupráci obcí vedla nespokojenost se službami nadnárodní společnosti, která zajišťovala svoz odpadu. V roce 2017 byl založen **DSO Technické služby Malá Haná**, o rok později vznikla společnost TS Malá Haná, s.r.o. a v lednu 2019 byl zahájen svoz komunálního odpadu. V současné době obsluhují 50 obcí a 2 města, celkem 37 000 obyvatel, na sváženém území je více než 100 firem. V rámci DSO mají všechny členské

obce i města rovnocenné postavení, každý člen se zároveň stává spolujednatel společnosti s ručením omezeným. Díky svozovému systému mají obce přehled o produkci odpadů z každé obce, mohou se přizpůsobit nové legislativě (např. požadované procento třídění). Svoz probíhá „dům od domu“, každá domácnost využívá své barevné popelnice, které v den svozu postaví na určené místo. Vozy pro sběr odpadu umožňují vážení barevných popelnic – pomocí čtečky kódů se následně data dostanou do systému, z něhož je pak možné získat údaje za jednotlivé obce, vytvořit přehledy, grafy, apod.; do tohoto systému vidí pouze starostové. Pro ukládání kompostu se využívají např. i silážní jámy okolních zemědělců, kteří tímto kompostem hnojí svá pole. **Základní součástí systému je osvěta obyvatel**, stále je nutno informovat, vysvětlovat a působit na občany.

Viditelná změna v obcích: zmizel nepořádek kolem původních sběrných míst s velkými kontejnery, na veřejných prostranstvích je nyní více čisto. Občané dostávají informační zpravodaj a kalendáře s graficky vyznačenými svozy. V případě, že popelnice obsahuje odpad, který do ní nepatří, popelnici nevyvezou a nechají na místě upozornění s tím, že bude-li se pochybení opakovat, provede se tzv. kontrolní výsyp a rozřídění odpadu přímo před domem (což si většina občanů nepřeje a i proto třídí zodpovědněji).

Výhody společnosti, která je ve vlastnictví obcí: rovné podmínky při tvorbě ceny za svozy, společnost přizpůsobuje činnost obcím a ne naopak, obce mají vliv na rozvoj a směřování společnosti, přehled o fungování toků odpadů a trhu s druhotnými surovinami, cílenější osvěta. Zástupci DSO do budoucna uvažují i o dalších službách, které by obcím bylo možné poskytnout.

Podobnou zkušenost se svozem a tříděním odpadu má i starosta města Zábřeh a zástupce **DSO Zábřezsko pan František John**. DSO funguje od roku 1999, v průběhu doby se věnoval různým činnostem z oblasti životního prostředí, dopravy, cestovního ruchu apod. V rámci projektu Zábřezsko třídí byly k jednotlivým domům přistaveny barevné popelnice na tříděný odpad, díky menší anonymitě se lidé více snaží zodpovědně třídít (v porovnání

s obecními velkými kontejnery). Obecně je snaha co nejvíce odpadu vytržít a snížit i objem komunálního odpadu. Zásadní součástí činnosti je, podobně jako na jižní Moravě, také propracovaná informační kampaň. Dalšími projekty byly Zábřezsko kompostuje I a II, DSO se zaměřuje i na setkávání občanů, kulturní a vzdělávací aktivity a další.

Starosta Velkého Oseka a místopředseda Svazu Pavel Drahovzal hovořil o potenciálu meziobecní spolupráce v kontextu připravované změny zákona o občích a možnostech založení tzv. společenství obcí. Meziobecní spolupráce je jednou z priorit Svazu a představuje zásadní součást rozvoje obcí. Základem je, aby tato spolupráce fungovala na dobrovolné bázi a z iniciativy samospráv. I na popud Svazu a na základě dlouhodobějších jednání nově vzniká možnost založení tzv. společenství obcí (SO), které umožní výkon státní správy s využitím sdíleného úředníka, který bude činnosti vykonávat pro členské obce daného SO (přestupková řízení, kácení stromů, oblast silničního správního úřadu apod.). Společenství obcí není konkurentem DSO, naopak rozšiřuje funkčnost DSO o výkon státní správy (toto dosud v podstatě nebylo legálně možné). Odhaduje se, že sdružení o 15 obcích by využívalo dva až čtyři sdílené odborníky na dané agendy. Tato možnost spolupráce má velký potenciál zejména v oblasti sociální, ve zdravotnictví, školství, dopravě, ochraně klimatu či odpadovém hospodářství. Současné fungující DSO se nebudou měnit, pouze by si do zakládacích listin přidaly ustanovení týkající se společenství obcí (budou-li ho chtít založit). Identita a právní subjektivita DSO tedy zůstává. V souvislosti s vytvořením společenství obcí DSO také schvaluje tzv. strategii společenství obcí. Webinář měl mnoho pozitivních ohlasů, děkujeme tímto ještě jednou zástupcům obcí, kteří na setkání vystoupili. Svaz zejména prostřednictvím Výboru DSO bude dále spolupracovat na úpravě související legislativy, bude se účastnit potřebných jednání a sledovat trendy v oblasti meziobecní spolupráce.

*Barbora Láníčková
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů*

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

*Seminář je realizován za přispění
prostředků státního rozpočtu ČR
z programu Ministerstva pro místní rozvoj*

Svaz iniciuje kulturu poutních stezek

Svaz měst a obcí inicioval sbírku na prodloužení Stezky sv. Ludmily, která povede z Tetína do Mělníka. Stezka bude volně navazovat na již existující cyklotrasu Tetín-Beroun-Srb-sko a realizátorem projektu je spolek Svatá Ludmila.

Poutní Stezka sv. Ludmily chce propojit místo rodiště (Mělník) s místem smrti první české světky a kněžny Ludmily (Tetín) a inspirativním způsobem vyzdvihnout jednotlivé fáze Ludmily na života tak, aby se mohl poutník zamyslet rovněž nad svým vlastním životem. Otevření stezky se plánuje na rok 2025, a to na 1100. výročí od translace sv. Ludmily.

Více na: www.svatoludmila.cz.

Poutní turismus je aktuálně fenoménem současnosti, a proto i Svaz a měst obcí chce iniciovat kulturu poutních stezek a podporovat šetrnou formu pohybu v krajině.

Veteránklub starostové pokřtil publikaci Husité u Nahorub

První říjnovou neděli připravil Veterán klub starostů slavnostní křest knihy nazvané Husité u Nahorub. Publikaci vydal pod záštitou Svazu měst a obcí, za spoluúčasti obce Křečovice.

Knížku mapující první bitvu husitských vojsk, která se u Nahorub v katastru obce Křečovice odehrála 4. listopadu 1419, připravili pánové z Veteránklubu starostů se sídlem v Neveklově. Průvodním slovem ji doprovodil ředitel Husitského muzea Tábor Jakub Smrčka, fotografie pak jsou dílem Jiřího Filgase.

Během nedělního odpoledne si návštěvníci a hosté mohli nejdříve v kostele sv. Lukáše v Křečovicích vyslechnout jedinečný koncert v podání houslového mistra Jaroslava Svěceného, kterého na akor-

blicke, kterého se ujal předseda Veteránklubu a dlouholetý starosta Neveklova Jan Slabý. Kmotrem za Svaz se stala Alexandra Kocková, mediální zástupce Svazu. Přejeme knížce mnoho spokojených čtenářů.

deon doprovodila Markéta Lastovičková. Slovem i hrou na flétnu pak dvojici doplnila Zdeňka Žádníková Volencová. V neposlední řadě si hosté mohli vyslechnout i několik árií v podání sopranistky Varine Mkrtychyan. Po tomto nádherném zážitku následoval vlastní křest pu-

Projekty českých krajů v Zakarpatí

Komise pro veřejnou správu a legislativu Rady Asociace krajů ČR, které předsedá hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, uspořádala ve dnech 18. až 21. října 2023 výjezdní zasedání v Užhorodě na Ukrajině. Zástupce Svazu měst a obcí ČR je stálým hostem této komise. Nechyběli jsme tak ani na Ukrajině. Předmětem jednání se Zakarpatskou oblastní radou byla zejména spolupráce českých krajů se Zakarpatskou oblastí.

V rámci jednání s vedením oblastní rady byla představena také ukrajinská reforma veřejné správy, která spočívala mimo jiné v tom, že místo 13 okresů nyní na Zakarpatí funguje 6 a z 337 městských rad bylo vytvořeno 64 teritoriálních hromad. V Užhorodě se uskutečnilo i samostatné jednání Komise pro veřejnou správu a legislativu Asociace krajů ČR.

V rámci výjezdního zasedání v Zakarpatí byly představeny konkrétní projekty realizované i připravované ve spolupráci Zakarpatské

oblastní rady a jednotlivých krajů či Ministerstva zahraničních věcí ČR. Aktuálně se některé kraje ve spolupráci s naším Ministerstvem zahraničních věcí soustředí na podporu velkého společného projektu na vybudování rehabilitačního centra pro válečné veterány. V rámci projektu by měla být opravena jedna z nevyužívaných nemocničních budov. Rehabilitační centrum by mělo sloužit jak pro fyzickou, tak i pro psychickou rehabilitaci. Cílem Zakarpatské oblasti je projekt dokončit v roce 2025. Představen byl i projekt rekonstrukce hřbitova na památku vojákům, kteří zahynuli v průběhu 1. světové války, který je spolufinancován Ministerstvem obrany ČR.

Z již realizovaných projektů jsme viděli instalaci výtahu v Regionální nemocnici pro válečné veterány, rekonstrukci 4. patra koleje Akademie kultury a umění Zakarpatské oblastní rady k za-

jištění důstojných životních podmínek pro vnitřně vysídlené osoby, rekonstrukci střechy na střední škole ve Svaljavě a generální opravu střechy hasičské zbrojnice v Berehovu. Navštívili jsme i ubytování pro vnitřně vysídlené osoby, které realizovala CHARITA ve Svaljavě a v Mukačevu.

Kraje a ministerstva poskytují podporu projektům v Zakarpatské oblasti prostřednictvím dobročinného fondu ViZa. To může být cesta i pro obce a města, pokud by se chtěla do podpory Zakarpatské oblasti zapojit. Administrace je přes Kraj Vysočina. Podpora prostřednictvím fondu ViZa je bezpečným způsobem, jak skutečně podpořit ukrajinská města. Pomoc je poskytována cíleně, na konkrétní projekty, které musí spolufinancovat i Ukrajinská strana. Veškeré transakce jsou ověřovány v průběhu realizace i po dokončení (o dobročinném fondu ViZa jsme podrobněji informovali v INS č. 8–9/2023 na str. 31). Právě prohlídka realizovaných projektů byla důkazem reálné pomoci.

Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce

Připravujeme zasedání Politického výboru CEMR

Prostřednictvím naší delegace do Rady evropských municipalit a regionů (CEMR), která jako reprezentativní politická organizace zastupuje zájmy více než jednoho milionu evropských volených zástupců, ovlivňuje Svaz politické debaty na evropské úrovni. Uspořádat proto prosincové zasedání Politického výboru CEMR v Praze je pro Svaz prestižní záležitostí, už i proto, že se bude konat bezprostředně před volbami do Evropského parlamentu.

„Z několika důvodů máme zájem o uspořádání Politického výboru CEMR v Praze v termínu 6. a 7. prosince letošního roku,“ řekla Radka Vladyková, výkonná ředitelka Svazu. „Máme již na tuto dvoudenní akci na nejvyšší úrovni zajištěny prostory pražského Magistrátu i Residence primátora. Hostitelem je spolu se Svazem čestný předseda Svazu primátor hlavního města Prahy Bohuslava Svoboda. Na jednání vystoupí například eurokomisař Maroš Šefčovič. Slavnostní večer se odehraje v prostorách Rudolfovy Galerie Pražského hradu. Věříme, že jednání bude mít nejen politický dopad, ale bude pro všechny zúčastněné také hezkým zážitkem v kulisách nejhezčích prostor našeho krásného hlavního města.“

Nadcházející jednání Politického výboru CEMR bude obzvláště důležité, protože se bude konat bezprostředně před volbami do Evropského parlamentu a vytyčí důležitá témata pro další období. Zatím byla identifikována dvě klíčová témata, a to je rostoucí polarizace společnosti v souvislosti s dopady transformace na sociální a ekonomické prostředí a dále důležitost budoucí kohezní politiky 2028+ a jejího nastavení. Organizace takové akce je velmi náročný počín.

Mgr. Monika Štěpánová
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů

L'Europe
locale & régionale

CEMR má dva řídicí orgány, a to politický a výkonný výbor. Politický výbor je ten, který rozhoduje o hlavních směrech politiky. Skládá se z 286 členů volených na tři roky. Jeho jednání se účastní včetně doprovodů z členských asociací cca 150–170 osob – starostů, primátorů a dalších volených představitelů členských zemí CEMR. Jsou to jednání na nejvyšší úrovni, poslední se uskutečnilo v Paříži, kde byla hostitelkou starostka Paříže Ana Hidalgo (prosinec 2022), a ve Tbilisi, kde byl hostitelem kromě místní asociace také starosta Tbilisi Kakha Kaladze (červen 2023). Jednání Politického výboru se účastní i další vysoce postavení zástupci evropských samospráv, slavnostního večera pak i nejvyšší politická reprezentace a další vybraní hosté.

- www.poradnaprobce.cz
- Více než 3100 aktuálních právních rad, které jsou pravidelně aktualizovány
- Systém využívá již více než 3000 obcí
- Možnost využití služeb až pětkrát ročně zdarma pro členské obce
- Každá členská obec Svazu má přístup až pro 11 osob
- Tvorba automatických dokumentů – připravené smlouvy pro jednoduché použití
- Nabídka vzdělávacích kurzů pro úředníky a zastupitele obcí a krajů

Novela zákona o místních poplatcích: co se mění a je nutné vydávat nové obecně závazné vyhlášky?

Od 1. ledna 2024 nabyde účinnosti novela zákona o místních poplatcích (provedená zákonem č. 252/2023 Sb.), která svým způsobem dopadá do úpravy všech místních poplatků, a to včetně těch nejběžněji stanovovaných – poplatku ze psů, poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci či poplatku z pobytu. V této souvislosti se často setkáváme s otázkou, zda je v této souvislosti nutné vydávat nové obecně závazné vyhlášky stanovující právě místní poplatky. Odpověď není kategorická, nicméně zpravidla lze vydání nové obecně závazné vyhlášky doporučit, absolutně nezbytné to však ve všech případech také není.

Co se tedy v úpravě zákona o místních poplatcích přesně mění?

Úprav doznaly především části týkající se správy poplatku, nikoliv pak úprava samotných poplatků. To neplatí v případě poplatku ze psů, kde se nově výslovně stanovuje, že *poplatkovým obdobím poplatku ze psů je kalendářní rok*. Tato úprava

Mgr. Bc. Tomáš Auer
specialista na právo obcí a měst

Tomáš Auer je absolventem Právnické fakulty Masarykovy univerzity. V minulosti rovněž úspěšně dokončil studium na Univerzitě Karlově v Praze v oboru Politologie a mezinárodní vztahy. Při studiu získal cenné zkušenosti několikaletou praxí na Ministerstvu vnitra a v advokátní kanceláři zaměřující se na vymáhání pohledávek a cizinecké právo. K jeho dalším aktivitám patří vzdělávací a lektorská činnost v oborech Právo nebo Politologie. Řády kanceláře rozšířil již v roce 2016 a stal se platným členem týmu, kde se zaměřuje na vše, co se vztahuje k chodu obcí a měst, a to od smluvních vztahů, přes zákon o obcích a problematiku odpadového hospodářství, až ke správním řízením. Je autorem řady článků a příspěvků z různých oblastí práva určených především pro územní samosprávné celky.

nená v zásadě žádného významu kromě odstranění možných pochybností.

V případě poplatku z pobytu se do vymezení toho, co není předmětem tohoto poplatku, doplňuje u *pobytu ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče, pokud je tento pobyt hrazenou zdravotní službou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění nebo pokud je její součástí, dovětek „s výjimkou lázeňské léčebně rehabilitační péče“*.

Stávající úprava tedy z předmětu poplatku vyjímala komplexní lázeňskou léčebně rehabilitační péči (plně hrazené z veřejného zdravotního pojištění včetně platby za ubytování), na rozdíl od příspěvkové lázeňské léčebně rehabilitační péče, kde si klient sám hradil lázeňskou péči včetně ubytování. Cílem novely tedy bylo odstranění tohoto rozdílu tak, že obě skupiny klientů budou povinny hradit poplatek z pobytu (samozřejmě nebudou-li od jeho placení osvobozeny).

Úprava poplatků za komunální odpad, tedy poplatku za obecní systém odpadového hospodářství a poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, žádných změn nedoznala. Zde tedy vše zůstává ve stávající podobě.

Jak bylo uvedeno výše, novela zasáhla především **do správy poplatků**. Výslovně se upravuje již zažitá praxe při stanovení (vyměření) poplatku. Je-li poplatek zaplacen nebo odveden ve správné výši a včas (a současně dojde ke splnění ohlašovací povinnosti), vyměří jej správce poplatku předepsáním do evidence poplatků bez vydání jakéhokoli rozhodnutí. Totéž bude platit i v případě opožděného avšak

úplného zaplacení nebo odvedení, nedošlo-li doposud k vydání rozhodnutí o vymezení poplatku (platebního výměru).

Výslovně se upravuje naopak povinnost správce poplatku vyměřit poplatek rozhodnutím vždy, když:

1. nejsou splněny podmínky pro jeho vyměření předepsáním do evidence poplatků,
2. jde o poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem dle hmotnosti nebo objemu odpadu, nebo
3. je proti poplatkovému subjektu vedeno insolvenční řízení.

Poplatkový subjekt (poplatník či plátc) bude mít také možnost požádat správce poplatku o vyměření místního poplatku rozhodnutím, což bude zřejmě využíváno především tehdy, kdy poplatník či plátc sice poplatek zaplatí nebo odvede, avšak bude mít v úmyslu proti takovému rozhodnutí brojit opravnými prostředky.

Dochází k úpravě i do obecně závazných vyhlášek často ze zákona o místních poplatcích přejímané pasáže stanovující postup v případě navyšování poplatku. Konkrétně šlo o pasáž z § 11 zákona o místních poplatcích zpravidla vtaženou do čl. 8 obecně závazné vyhlášky, kterým bylo stanovováno, že:

1. *Nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.*
2. *Včas nezaplacené poplatky nebo část těchto poplatků může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek;*

toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.

Mění se textace, kdy nově je správce poplatku oprávněn *poplatkovému subjektu stanovit zvýšení poplatku jako následek za pozdní úhradu poplatku nebo jeho části, a to až do výše dvojnásobku rozdíl mezi částkou poplatku, která má být zaplacenou nebo odvedena, a částkou zaplacenou nebo odvedenou do původního dne splatnosti poplatku.* Zvýšení poplatku je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.

Věcně se tedy nic nemění, pouze dochází ke zpřesnění určité nejasnosti, kdy dle dosavadní právní úpravy mohl být například poplatek za obecní systém odpadového hospodářství ve výši 500 Kč zvýšen až na trojnásobek, tedy na 1 500 Kč. Samotné zvýšení však proběhlo pouze o dvojnásobek, 1 000 Kč, jelikož zbytečných 500 Kč představovalo původní sazbu poplatku. Změnou textu zákona tak do-

chází ke zpřesnění toho, že je třeba oddělit sazbu poplatku a jeho příslušenství (až dvojnásobek sazby poplatku).

V zákoně o místních poplatcích přibyla i ustanovení upravující poplatkové období u ročních poplatků (ze psů a za komunální odpad) pro případy, kdy byl zjištěn úpadek poplatkového subjektu, který má povinnost poplatek zaplatit nebo odvést.

Musíme měnit dosavadní poplatkové obecně závazné vyhlášky?

Jak bylo předestřeno výše, lze to doporučit. U místního poplatku ze psů je však změna pouze kosmetického rázu, rozhodně nedoplnění věty o tom, že poplatkovým obdobím je kalendářní rok, nebude způsobena nezákonnost obecně závazné vyhlášky. U místního poplatku z pobytu je však z našeho pohledu žádoucí novelizaci provést z důvodu úpravy toho, co není předmětem poplatku. Obecně u všech

poplatkových obecně závazných vyhlášek lze doporučit, obsahují-li některá z ustanovení, která se v zákoně o místních poplatcích mění (zpravidla půjde o část upravující „navýšení poplatku“), aby došlo k úpravě jejich textace, a to formou změnové či zcela nové obecně závazné vyhlášky.

Veškeré změny je pak žádoucí provést s účinností k 1. lednu 2024. To znamená změnové či nové obecně závazné vyhlášky **schválit na zasedání zastupitelstva obce nejpozději v první polovině prosince 2023** tak, aby mohla být následně obecně závazná vyhláška publikována ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, což je podmínkou její platnosti i účinnosti, a to se zachováním nejméně 15 dnů mezi jejím vyhlášením a její účinností.

Mgr. Bc. Tomáš Auer
advokát

Vybrané dotazy

Po načtení QR kódu si můžete zobrazit aktuální znění dotazu včetně odpovědi.

■ **Jakou sankci lze uložit osobám, které nesplní svou ohlašovací povinnost podle zákona o místních poplatcích anebo nesplňují řádně například evidenční povinnost?**

Za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy lze podle daňového řádu uložit pokutu až do výše 500 000 Kč, a to výslovně mj. za nesplnění ohlašovací či evidenční povinnosti.

■ **Jakým způsobem může obec prominout místní poplatek, nesejde-li se zastupitelstvo, aby schválilo nové znění obecně závazné vyhlášky?**

Zákon o místních poplatcích umožňuje správci poplatku (obecnímu úřadu) prominout celý poplatek nebo jeho část (včetně případného příslušenství), a to buď v individuálním případě na základě žádosti poplatníka z důvodu odstranění tvrdosti právního předpisu, či v případě mimořádných událostí (např. živelné katastrofy) z vlastní iniciativy plošně. V pří-

padě prominutí poplatku je třeba vydat rozhodnutí o prominutí poplatku podle příslušných ustanovení zákona o místních poplatcích a daňového řádu.

■ **Jak má obec stanovit výši poplatku za komunální odpad?**

Od roku 2021 platí, že obec se může rozhodnout vybírat poplatek jedním ze dvou zákonem stanovených způsobů (pro přehlednost a komplexnost uvedeme všechny).

Prvním způsobem je místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství stanovený obecně závaznou vyhláškou na základě zákona o místních poplatcích. Poplatníkem je buď fyzická osoba přihlášená v obci, nebo vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce. Sazba tohoto poplatku může činit nejvýše 1 200 Kč. Pro tento poplatek není nezbytné provádět rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu. Zákon obsahuje i některá osvobození od poplatku. Druhým způsobem je poplatek za odklá-

dání komunálního odpadu z nemovité věci stanovený rovněž obecně závaznou vyhláškou dle zákona o místních poplatcích. Tento poplatek však nemůže stanovit současně s místním poplatkem za obecní systém odpadového hospodářství. Je na obci, jaký zvolí základ poplatku – na výběr jsou hmotnost odloženého odpadu, objem odloženého odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků (nádob na odpad). První dvě varianty sice vycházejí z teze, že čím méně osoba vyprodukuje odpadu, tím méně bude platit, nicméně tyto způsoby vyžadují, aby svozová společnost evidovala nejen množství (hmotnost či objem) odpadu, ale též byla schopna toto množství přiřadit k jednotlivým plátcům. Poplatníkem je fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště (reálný stav, nikoliv evidenční), nebo vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba. Plátcem poplatku je pak společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo, nebo vlastník nemovité věci. Maximální výše poplatku činí 6 Kč za kg odpadu, pokud je základem hmotnost odpadu, nebo 1 Kč za litr odpadu, pokud je základem objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků.

■ **Je možné prominout místní poplatek za obecní systém odpadového hos-**

podávství z důvodu, že majitel rekreačního objektu tento objekt nevyužívá, aniž by byly dány nějaké další důvody?

Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství může být ze zákona prominut mimo jiné i osobě, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci. V případě, že poplatník podá žádost o prominutí tohoto poplatku, je možné jej prominout z důvodu odstranění tvrdosti právního předpisu, lze-li to s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit. Pojem tvrdost zákon o místních poplatcích ani daňový řád blíže nespecifikuje. Odborná literatura uvádí, že se jedná o právní institut, jehož účelem

je vyřešit výjimečné případy, kdy by aplikace zákona o místních poplatcích vedla ke zvláště tíživým důsledkům pro poplatníka (např. by takový poplatek měl likvidační charakter), či by aplikace předpisu vyvolala vedlejší nepřiměřené negativní důsledky, které nejsou právní úpravou zohledněny např. v podobě úlevy či výjimky. S ohledem na to, že zákon v daném případě stanoví poplatkovou povinnost všem, kdo stavbu určenou k individuální rekreaci na území obce vlastní, a to bez ohledu na to, zda je či není k rekreaci využívána (zda tam vzniká odpad), nepředstavuje samotný fakt nevyužívání takové stavby dle našeho názoru důvod k prominutí poplatku.

■ **Občan zaplatil poplatek za obecní systém odpadového hospodářství na celý rok dopředu. Poté se odstě-**

hoval a změnil si trvalý pobyt. Je obec povinna vrátit přeplatek, nebo se paušálně platí poplatek za rok?

V případě změny místa pobytu fyzické osoby v průběhu kalendářního roku se místní poplatek platí v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců trvalého pobytu v příslušném kalendářním roce. Dojde-li ke změně v průběhu kalendářního měsíce, je pro stanovení počtu měsíců rozhodný stav k poslednímu dni tohoto měsíce. Pokud tedy občan již uhradil celou částku poplatku, má právo na vrácení přeplatku, který mu takto vznikl.

odpovědi na dotazy
zpracovala KVB advokátní kancelář

Připomínkujeme

V říjnu jsem připomínkovali především:

Novela zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) a další související zákony

Předkládá Ministerstvo průmyslu a obchodu, na Svazu připomínkuje Ivona Mottlová

Navrhovaná právní úprava novelizuje všechny tři hlavní zákonné předpisy v oblasti energetiky, tj. energetický zákon, zákon o podporovaných zdrojích energie a zákon o hospodaření energií. Návrh zákona je v převážné míře transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944. Návrh zákona provádí transpozici zbývajících ustanovení výše uvedené směrnice zejména v oblasti moderní elektroenergetiky a obsahuje právní úpravu třech hlavních právních institutů, kterými jsou ukládání energie v elektrizační soustavě, agregace a flexibilita. Svaz upozornil především na to, že při implementaci nových institutů je nutné pečlivě vážit možné sociální dopady.

Akční plán 2024–2026 Strategie sociálního začleňování 2021–2030 a Strategie sociálního začleňování 2021–2030

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Claudia Šrámek

V rámci obou uvedených materiálů předložených ze strany MPSV se objevila zmínka o záměru zavedení úpravy rodinného asistenta v rámci novely zákona o dětské skupině. Svaz s uvedeným zásadně nesouhlasí. Tento návrh považuje za nekonceptní a nesystematický, kdy není zřejmá povaha této služby a rovněž není jasné její postavení v rámci zákona o sociálních službách. Úpravu rodinné asistence v zákoně o sociálních službách Svaz nepovažuje za adekvátní, uvedený typ (charakter) služby by měl řešit nově připravovaný zákon o podpoře rodin a péče o ohrožené děti (který má nahradit současný zákon o sociálně-právní ochraně dětí) či připravovaný profesní zákon.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Předkládá Ministerstvo spravedlnosti, na Svazu připomínkuje Claudia Šrámek

V rámci novely zákona o zvláštních řízeních soudních je nově upraveno, že v případě shody rodičů o obsahu dohody o úpravě poměrů nezletilého bude dítě v řízeních zastoupeno zákonným zástupcem, nikoli tedy jako v současnosti kolizním opatrovníkem. Svaz doporučil, aby bylo zachováno právo nezletilého na zastoupení kolizním opatrovníkem i v případě dohody rodičů.

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zbraních a střelivu a zákona o municích

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Claudia Šrámek

Svaz uplatnil připomínky týkající se zpřesnění pojmosloví některých úkonů obecní policie. Současně navrhl, aby obec měla oprávnění požádat o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů pro splnění podmínek spolehlivosti (bezúhonnosti) strážníků.

Akční plán ke Strategii rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021–2023 na roky 2024–2025

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Alena Klimt

Návrh byl jako nelegislativní materiál předložen v návaznosti na Strategii rozvoje cestovního ruchu České republiky, respektive usnesení vlády ze dne 19. 7. 2021 č. 641 k Akčnímu plánu ke Strategii cestovního ruchu ČR 2021–2030 na roky 2022–2023. Svaz k návrhu uplatnil jak doporučující, tak zásadní připomínky. Mezi ně lze zařadit vyzvednutí úlohy CzechTourism včetně adekvátního financování fungování této agentury tak, aby byla schopna fungovat i na poli mezinárodním s cílem zvýšit příjezdový cestovní ruch do všech destinací v ČR. Svaz se vyjádřil i k otázce nového zákona o cestovním ruchu, resp. k dopadové studii, jež byla v této souvislosti Ministerstvem pro místní rozvoj zveřejněna a jež byla podrobena hluboké kritice ze strany odborné veřejnosti. V této souvislosti požadoval i vysvětlení úlohy Svazu, jenž byl u některých opatření a aktivit označen za realizátora. Předmětem připomínek bylo i operování se systémem eTurista v rámci akčního plánu bez podpoření analytickými výstupy z avizovaného pilotního projektu k tomuto systému.

Návrh věcného záměru zákona o řízení a kontrole veřejných financí

Předkládá Ministerstvo financí, na Svazu připomínkuje Ilona Masopustová

Cílem navrhované právní úpravy má být podle předkladatele legislativní zajištění větší míry ochrany veřejných prostředků cestou posílení jejich řízení a kontroly a modernizace, zjednodušení a zefektivnění systému řízení a kontroly veřejných financí v České republice. Tohoto cíle má být dosaženo zejména prostřednictvím vytvoření jednoznačného a srozumitelného právního rámce, který by měl upravovat alespoň následující:

- základní zásady pro nakládání s veřejnými prostředky pro všechny osoby, které se na nakládání s nimi podílí,
- jednoznačnou odpovědnost a konkrétní povinnosti při nakládání s veřejnými prostředky,
- základní procesní postupy pro řídicí kontrolu, interní audit a veřejnosprávní kontrolu,
- předpoklady pro koordinaci postupů kontrolních orgánů,
- pravidla pro vyhodnocování nově navrhovaného systému.

Věcný záměr zákona obsahuje zhodnocení současného stavu a návrh legislativního řešení k posílení systému řízení a kontroly veřejných financí, zejména identifikovaných slabých stránek systému.

Svaz uplatnil připomínky k cílům a základním předpokladům záměru zákona, dále jsme vyjádřili své obavy v oblasti řídicí kontroly, interního auditu, veřejnosprávní kontrole, profesním nárokům na interní auditory.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027

Předkládá Ministerstvo školství, na Svazu připomínkuje Tomáš Sobota

Jedná se o nelegislativní materiál, Svaz se k němu ale obsáhle vyjádřil. Upozorňoval zejména ministerstvo na fakt, že veškerá navrhovaná opatření musí být podložena finanční analýzou a před jejich zavedením musí být předem známo, jakým způsobem budou financována. Dále bylo ze strany Svazu upozorňováno na nepřijatelnost dalšího nárůstu byrokracie, absenci diskuze o přechodu ne-pedagogických pracovníků pod zřizovatele a celkově namítána špatná úroveň stylistiky a gramatiky dokumentu. Připomínky byly zásadní i doporučující.

Návrh vyhlášky o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři

Předkládá Ministerstvo školství, na Svazu připomínkuje Tomáš Sobota

Svaz doporučil ministerstvu, aby při práci na zavedení nového systému přijímacího řízení na střední školy důkladně zvážilo veškerá pro a proti jednotlivých systémů přijímacího řízení a párování škol s uchazeči. Připomínka byla doporučující.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- Návrh vyhlášky o stanovení ochranných pásem přírodního léčivého zdroje peloidu ložiska Grünwaldské louky a vymezení konkrétních ochranných opatření
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 114/2013 Sb., o stanovení bližších podmínek posuzování zdravotní způsobilosti a rozsahu vyšetření žijícího nebo zemřelého dárce tkání nebo orgánů pro účely transplantací (vyhláška o zdravotní způsobilosti dárce tkání a orgánů pro účely transplantací)
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 115/2013 Sb. o stanovení specializované způsobilosti lékařů zjišťujících smrt a lékařů provádějících vyšetření potvrzující nevrátitelnost smrti pro účely odběru tkání nebo orgánů určených pro transplantaci (vyhláška o specializované způsobilosti lékařů zjišťujících a potvrzujících smrt pro účely transplantací)
- Novela vyhlášky č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany
- Vyhláška o stanovení ochranných pásem přírodního léčivého zdroje peloidu ložiska Jezero a vymezení konkrétních ochranných opatření
- Novela vyhlášky č. 553/2020 Sb., o seznamu obecních úřadů a úřadů městských částí nebo městských obvodů, které jsou kontaktními místy veřejné správy
- Novela vyhlášky č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí
- Novela vyhlášky č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků
- Novela zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění
- Mandát pro provedení revize výdajů v oblasti ICT
- Novela zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí a zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů
- Novela nařízení vlády č. 333/2021 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky
- Novela vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích
- Novela vyhlášky č. 218/2019 Sb., o výčtu metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užité hodnoty odrůd
- Zpráva o životním prostředí České republiky 2022
- Novela vyhlášky č. 281/2021 Sb., k provedení zákona o občanských průkazech a některých ustanovení zákona o cestovních dokladech a zákona o základních registrech
- Novela vyhlášky č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška)
- Aktualizace Národního programu snižování emisí ČR
- Návrh vyhlášky o formulářových podáních pro odvod z elektřiny ze slunečního záření
- Novela vyhlášky č. 458/2020 Sb., o některých formulářových podáních v oblasti působnosti orgánů Celní správy České republiky

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Veřejné zakázky: opožděné uplatnění smluvní pokuty jako podstatná změna závazku ze smlouvy

Uplatnění smluvní pokuty s významným časovým odstupem od chvíle, kdy zadavatel mohl smluvní pokutu uplatnit poprvé, zpravidla způsobí podstatnou změnu závazku na veřejnou zakázku dle § 222 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, čj. 8 Afs 157/2021-35)

Územní samospráva: správa majetku hlavního města Prahy městskou částí

Správa majetku hlavního města Prahy svěřená jejím městským částem se řídí zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a obecně závaznou vyhláškou č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy. Byť jde o veřejnoprávní vztah, při posuzování účastenství městských částí v územních řízeních dle § 18 odst. 1 písm. h) citovaného zákona je nutno na něj nahlížet optikou soukromoprávního vymezení věcných práv dle § 1400 a násl. občanského zákoníku. Městská část tudíž může být při výkonu správy majetku hlavního města nositelem jiných věcných práv k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich dle § 85 odst. 2 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ke spravovanému majetku hlavního města Prahy, a být účastníkem územního řízení, přestože zamýšlený záměr se nenachází na území této, nýbrž sousední městské části.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2023, čj. 1 As 278/2021-25)

Řízení před soudem: přezkum rozhodnutí správního orgánu o určení neplatnosti doručení

Usnesení, jímž správní orgán rozhoduje o určení neplatnosti doručení podle § 24 odst. 2 správního řádu, je rozhodnutím

ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., pokud je doručovanou písemností příkaz.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2023, čj. 8 As 166/2021-39)

Přestupky: přerušení běhu promlčecí doby

Účinky spočívající v přerušení běhu promlčecí (prekluzivní) doby má rozhodnutí, jímž byl obviněný uznán vinným [§ 32 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich], nehledě na to, že bylo později zrušeno v odvolacím řízení pro nezákonnost. To by neplatilo pouze za situace, že by šlo o rozhodnutí nicotné či rozhodnutí ryze formální, učiněné jen ve snaze zabránit možnému promlčení přestupku bez skutečné ambice aktivně vést řízení proti obviněnému z přestupku.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2023, čj. 8 As 295/2021-35)

Sociálně-právní ochrana dětí: příspěvek na výkon pěstounské péče; dohoda o výkonu pěstounské péče; postavení osoby pečující; rodičovská odpovědnost

I. Nárok obecního úřadu obce s rozšířenou působností na státní příspěvek na výkon pěstounské péče (§ 47d zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí) je vázán na trvání dohody o výkonu pěstounské péče (§ 47b téhož zákona).

II. Dohodu o výkonu pěstounské péče (§ 47b zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí) lze uzavřít pouze s osobou pečující (§ 4a citovaného zákona ve znění účinném do 31. 12. 2021).

III. Pro vznik a trvání postavení osoby pečující ve smyslu § 4a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění účinném do 31. 12. 2021, je nutné rozhodnutí příslušného orgánu (soudu) o svěření dítěte do péče a zároveň to, aby dotyčná osoba o dítě skutečně pečovala.

IV. Pozbyl-li rodič rodičovskou odpovědnost jako důsledek omezení či zbavení způsobilosti k právním úkonům podle zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, a zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, a soud za účinnosti

zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, rodič navrátil svéprávnost, aniž zároveň rozhodl o rodičovské odpovědnosti, obnovuje se právní mocí takového rozhodnutí rodič i rodičovská odpovědnost.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2023, čj. 6 Ads 257/2022-26)

Rozšířený senát: předpis místního poplatku bez formálního vyměření

Předpis místního poplatku bez jeho formálního vyměření je možný pouze v případě úhrady místního poplatku ve lhůtě splatnosti a ve správné výši poplatníkem, který splnil ohlašovací povinnost (§ 11 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, a contrario). V jiných případech (tedy i pokud je místní poplatek uhrazen ve správné výši, avšak po lhůtě splatnosti) musí správce poplatku stanovit rozhodnutím (platebním výměrem či hromadným předpisným seznamem). Pokud tak správce ve lhůtě pro stanovení poplatku dle § 148 daňového řádu nečiní, stává se platba poukázána poplatníkem přeplatkem, s nímž musí být naloženo dle § 154 a 155 daňového řádu.

(Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2023, čj. 5 Afs 261/2018-69)

Správní trestání: přestupky v silniční dopravě; osoba vykonávající dohled nad nezletilým dítětem jako účastník dopravní nehody

V situaci, kdy se dopravní nehody účastní nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti, je zpravidla účastníkem dopravní nehody ve smyslu § 47 odst. 3 a 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, i osoba vykonávající bezprostřední dohled nad tímto dítětem (§ 881 občanského zákoníku). V této souvislosti není významné, zda dohlížející osoba fyzicky ovládala a řídila pohyb nezletilého (držela jej za ruku).

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2023, čj. 8 As 14/2021-35)

*Zdroj: Sbirka rozhodnutí
Nejvyššího správního soudu*

Komise pro zahraniční spolupráci, 22. září 2023, hybridně

Po krátkém úvodu, při kterém se členové vzájemně představili, následovaly informace z jednání evropských institucí a organizací, ve kterých je Svaz zastoupen. Jedná se především o EVR, Kongres RE, CEMR – *informace pravidelně zveřejňujeme na stránkách našeho zpravodaje v rámci rubriky Z mezinárodních aktivit*. Další informace se týkaly aktuálního stavu v procesu ratifikace do datečných šesti článků Evropské charty místních samospráv ze strany ČR (jejich přijetí podpořilo Předsednictvo Svazu i příslušné komise) a novinek z Rady evropských obcí a regionů.

Dále se projednávaly aktivity Svazu v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce – Svaz se zapojil do mezinárodního projektu Mosty důvěry 2.0 – viz *INS č. 8-9/2023, str. 26*.

V tomto kontextu Kancelář Svazu uvažuje o rozpracování projektu z programu Erasmus+ zaměřeného na program stínování a posilování kapacit volených i nevolených zástupců ukrajinských samospráv v ČR, s čímž komise jednoznačně souhlasila.

Následovaly informace o přípravě Politického výboru CEMR, který se bude konat ve dnech 6. a 7. 12. 2023 v Praze. Svaz jako hostitel připravuje akci po logistické stránce, a to ve spolupráci a s podporou hl. m. Prahy, v jehož prostorách se akce bude konat. Společenský večer se uskuteční pod záštitou prezidenta republiky na Pražském hradě v Rudolfově galerii. Očekává se účast až 170 volených představitelů měst, obcí a regionů z celé Evropy. Obsah jednání je připravován v kontextu voleb do Evropského parlamentu a aktuálně připravované legislativy na úrovni EU.

Posledním bodem jednání bylo představení Asociace euroregionů ČR a jednalo se o možnostech spolupráce. Cílem Asociace je společné řešení problémů příhraničních regionů a hájení zájmů a práv těchto regionů na národní a evropské úrovni. Důležitou aktivitou je také ovlivňování evropské i národní legislativy, která se dotýká příhraničních regionů a účast na strategických debatách s cílem jejich posílení. Diskuse byl přítomen i tajemník Asociace Ondřej Havlíček.

V různém se pak mluvilo o blížícím se výročí vstupu ČR do EU, o volbách do EP a o asociaci Europe Prykhstok.

Komise pro kohezní politiku, 22. září 2023, hybridně

V úvodu jednání došlo k představení členů, nikoli už Pracovní skupiny pro kohezní politiku, ale Komise pro kohezní politiku (došlo tedy ke změně statusu této organizační složky Svazu). Následovaly informace o implementaci Programového období 2021–2027 a dalších programů EU – byly schváleny změny ve spolufinancování projektů, nová pravidla navyšují spoluúčast obcí a jejich PO i dalších žadatelů v přechodových regionech a hl. m. Praze financovaných z EFRR a ESF+. Změny kofinancování se nebudou týkat výzev vyhlášených do 30. října 2023 a také méně rozvinutých regionů a HSOÚ. Změna nabývá účinnost od 1. listopadu 2023.

Přítomní byli dále informováni o novinkách v Národním plánu obnovy. Vláda ČR schválila aktualizaci NPO (CID) a úpravu půjčky z RRF ve výši 19,4 mld. Kč. V gesci MMR se připravují dvě nové komponenty – Systémová podpora veřejných investic (4.1) a Re-

forma dostupného bydlení (2.10). Přestože Svaz žádá o specifické informace k nastavení nových komponent a výzev již od začátku r. 2023, dosud tyto informace, které jsou podstatné pro rozhodování o zapojení měst a obcí do těchto projektů, nebyly ze strany MMR poskytnuty a z jeho pohledu jsou nové komponenty v ohrožení. Komise v této souvislosti přijala následující usnesení: Komise

- je znepokojena stavem přípravy a implementace nových komponent 4.1 Systémová podpora veřejných investic a 2.10 Reforma dostupného bydlení v rámci Národního plánu obnovy v gesci MMR. V případě komponenty 4.1 se jedná o komponentu původně navrženou pro pokrytí nejpálčivějších potřeb samospráv v oblasti strategické projektové přípravy, komponenta se však oproti připomínkám Svazu přetransformovala do podoby, která není primárně na aktuální a původně formulované potřeby obcí zaměřena.
- upozorňuje, že přes opakované žádosti Svazu není stále známo podrobné nastavení komponent a podmínky výzev v potřebné míře detailu, což neumožňuje relevantní zpětnou vazbu ze strany Svazu k reálnosti využití alokací obou komponent ze strany měst a obcí, a je tak ohrožena implementace komponent v daném časovém harmonogramu do r. 2026. Jedná se o zásadní specifika, k jejichž nastavení se připomínkové řízení dosud nedobralo a které jsou přitom pro úspěšnou realizaci zásadní. Příkladem zde může být aplikace pravidel veřejné podpory.
- žádá proto MMR o zaslání návrhů výzev daných komponent a podmínek jejich čerpání, jako je např. zmíněné nastavení veřejné podpory, systému hodnocení, udržitelnosti projektů, územního zacílení výzev, podmínek aplikace metodiky DNSH, v co nejkratším termínu. Jen tak bude možné návrh řádně připomínkovat ze strany Svazu a dalších partnerů a aplikace partnerského přístupu tak nebude pouze formální, ale bude skutečně naplněna.

Dalším tématem byla příprava kohezní politiky 2028+. Svou pozici připravuje Rada evropských obcí a regionů (CEMR) – tato pozice bude projednávána a schválena na jednání Politického výboru CEMR v Praze ve dnech 6.–7. prosince. Svaz ve spolupráci s dalšími asociacemi v rámci regionální středoevropské skupiny CEMR připravuje společné vyjádření k budoucnosti kohezní politiky. K tématu probíhá a ještě bude probíhat řada jednání na různých úrovních.

Komise pro venkov, zemědělství a lesnictví, 4. října 2023, Těchobuz

První jednání po změně dosavadní pracovní skupiny na komisi bylo výjezdní a konalo se na pozvání starosty Pavla Hájka v obci Těchobuz a jejím blízkém okolí. Předcházela mu prohlídka několika projektů realizovaných obcí v rámci pozemkových úprav. Obec obnovila rybník s názvem Stará paní, který nyní díky zvýšení hráze zamezuje lokálním povodním a zároveň přispívá ke zvýšení hladiny spodní vody i celkově vody v okolní krajině. V okolí rybníka i na dalších místech po kůrovcové kalamitě poměrně dobře funguje přirozená obnova lesů. Podle Pavla Hájka záleží na tom, k jakému účelu vlastníci lesy chce využívat a i tato přirozená obnova vyžaduje určitou míru péče (prořezávky apod.), nelze tedy les nechat úplně ležet ladem. Díky pozemkovým úpravám dále Těchobuz realizovala cestu v délce cca 1,2 km vedoucí kolem dalšího revitalizovaného rybníka; podél cesty

byly vysázeny ovocné stromy. V lesích v majetku obce byla opravena řada cest a revitalizovány další vodní prvky v krajině. V obci se také nachází řada památek, které byly postupně opraveny – například v původně zemědělském objektu nyní funguje Galerie Bernarda Bolzana, který v obci řadu let žil.

Samotné jednání pak proběhlo na obecním úřadě za účasti zástupců Ministerstva zemědělství Petra Uzla a Tomáše Smejkalů z oddělení ekonomických nástrojů lesního hospodářství, kteří představili aktuální informace k dotačním možnostem v oblasti lesního hospodářství a Společné zemědělské politiky. Přítomní rovněž diskutovali o možných dopadech směrnice 91/271 o čištění odpadních vod na obce – komise bude téma nadále sledo-

vat. Navržena byla i další témata k projednávání, například maloobchodní prodejny na venkově (včetně automatizovaných provozoven) či zásobování regionálními potravinami, pokračování pozemkových úprav a čištění odpadních vodě.

Bezpečnostní komise, 11. října 2023, hybridně

Bezpečnostní komise se v čele s novým předsedou nejprve věnovala tématu novelizace krizové legislativy. V návrhu novely krizového zákona jsou obsaženy některé nové povinnosti pro obce, např. povinnost zpracovat tzv. kartu obce, která by měla sloužit jako určitý „návod“ pro starosty v případě krizových situací. Návrhy novel krizového zákona, zákona o integrovaném záchranném systému a návrh nového zákona o kritické infrastruktuře mají být koncem října vloženy do meziresortního připomínkového řízení, v rámci kterého Svaz bude uplatňovat další připomínky.

Dalším bodem programu byla problematika povolování ohňostrojů ze strany obcí, kdy Ministerstvo průmyslu a obchodu žádalo od Svazu stanovisko na možnost obcí pořádat ohňostroje zakázat. Bezpečnostní komise se shodla na tom, že možnost regulace pořádatí ohňostrojů v rámci současných obecně zá-

vazných vyhlášek je dostačující a není žádoucí tento stav měnit. Součástí jednání bylo také téma nedostatečné vymahatelnosti práva. Komise se shodla, že bude osloveno MPSV s žádostí o uskutečnění webináře k tématu možnosti srážek z dávek v hmotné nouzi v případě opakovaného páchání některých přeštoků (dle novely zákona o pomoci v hmotné nouzi).

Jednou ze závěrečných diskusí byla problematika hluku z motorových vozidel, kterou na Svazu řeší zejména Dopravní komise. Bezpečnostní komise následně řešila téma podstavu policistů a jejich zvyšující se průměrný věk. Bylo rozhodnuto, že Svaz osloví Ministerstvo vnitra s žádostí o poskytnutí informací, jaké jsou aktuální statistiky v této oblasti a zda je připraven nějaký plán či strategie nábory příslušníků Policie ČR do budoucna.

Komise pro digitalizaci a elektronizaci, 26. října 2023, hybridně

První zasedání Komise pro digitalizaci a elektronizaci (dříve KISMO) se konalo v novém složení. Hlavním předmětem jednání mimo novinky v této oblasti byla problematika eDokladovky, dále naplňování zákona o právu na digitální služby a otázky nového zákona o kyberbezpečnosti. S cílem poskytnout nejpresnější informace se jednání zúčastnili zástupci Digitální a infor-

mační agentury (J. Petr) a zástupci NÚKIB (A. Kučínský a D. Procházková). O zprocesování realizace zákona o právu na digitální služby byla vedena intenzivní diskuse zejména s ohledem na nutný prostor pro přizpůsobení portálů jednotlivých obcí. K novému zákonu o kyberbezpečnosti byl ze strany NÚKIB představen zjednodušený model povinností obcí s rozšířenou působností, jež budou zařazeny v režimu nižších povinností včetně konkrétních úkonů, které budou muset obce realizovat. Lze dodat, že v tomto ohledu je připravováno i další informování členské základny ve spolupráci s NÚKIB po ukončení vypořádání mezirezortního připomínkového řízení. Na závěr byli členové komise informováni o termínech konání některých akcí v oblasti digitalizace a eGovernmentu.

Předsednictvo Komory obcí, 31. října 2023, Praha + on-line

V úvodu jednání vystoupil David Surý, vrchní ředitel sekce ochrany životního prostředí z Ministerstva životního prostředí (MŽP), k tématu zálohování. V rámci prezentace, která je veřej-

ně k dispozici na stránkách MŽP, představil teze připravované legislativy. MŽP přislíbilo v nadcházejících dnech zaslat analýzu dopadů zálohování na konkrétní obce. Z Předsednictva Komory obcí zaznělo, že problémem je rovněž chybějící systém předcházení vzniku odpadu.

V dalším bodu jednání představil David Halata, předseda Pracovní skupiny venkovského lékařství při České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, prezentaci na téma praktického venkovského lékařství a zmínil některé faktory motivující lékaře k jejich působení mimo velká města. V řadě zemí Evropy je již tradičním modelem nikoli ordinace s jedním lékařem a zdravotní sestrou, ale „sdílené ordinace“, kde se střídá více lékařů včetně několika sester.

Dalším bodem byla aktuální legislativa, kde zazněly informace k novele zákona o obcích a ke konsolidačnímu balíčku či k návrhu novely liniového zákona. Tématem, které se v rámci jednání řešilo, byla situace okolo transformace České pošty a vývoje projektu Pošta Partner. Bylo domluveno, že zástupci České pošty budou požádáni o zaslání představení připravovaných změn. V neposlední řadě byly na jednání zmíněny aktuální informace týkající se svazové právní poradny.

Knihovnou roku 2023 se stala knihovna obce Halenkovice, městskou knihovnu vyhrála Kutná Hora

12. října 2023 se konalo, již tradičně v Zrcadlové kapli pražského Klementina, slavnostní předávání ocenění Knihovna roku a Městská knihovna roku 2023.

Soutěž **Knihovna roku** vyhlašuje každoročně Ministerstvo kultury, a to ve dvou kategoriích: Základní knihovna a Významný počín v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. Všem oceněným i letos osobně blahopřál ministr kultury Martin Baxa.

V kategorii základní knihovna bylo v roce 2023 nominováno 14 knihoven, přičemž jako vítěznou vybrala porota Místní knihovnu v obci **Halenkovice**. Dalším dvěma knihovnám byl udělen v této kategorii diplom, který převzali zástupci Místní lidové knihovny Sněžné a Obecní knihovny Dolní Břežany.

Zdroj: knihovna.halenkovice.cz

Na významný informační počín bylo v nominaci 13 knihoven, z čehož porota vybrala jednoho vítěze a udělila jeden diplom. Vítězem této kategorie byl Kiosek – první samoobslužná pobočka v síti Městské knihovny v Praze, díky kterému se rozšířily stávající služby knihovny. Diplom převzala Krajská vědecká knihovna v Liberci za projekt Knihovna v Křišťálovém údolí.

Soutěž **Městská knihovna roku**

vyhlašuje Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) a zaštiťuje ji Svaz měst a obcí. V této kategorii se do druhého kola soutěže proboujvalo 8 knihoven, z nichž porota vybrala tři vítězné. První cenu převzali zástupci **Knihovny Kutná Hora**, druhé místo obsadila Městská knihovna Havířov a třetí místo získala Městská knihovna Litvínov. Ceny vítězům předával za Svaz jeho místopředseda Miroslav Žbánek. Svaz měst a obcí se letos rozhodl vstoupit do nové etapy ocenění a místo již tradiční knihobudky věnoval do soutěže 10 000 Kč pro vítěze na zúšlechťení jejich knihovny.

Každoročně se při příležitosti vyhlášení Knihovny roku také udělují ocenění MARK (Mladá/mladá, moudrá/moudrý; aktivní, atraktivní; rozkvétající, rozumná/rozumný; knihovnice/knihovník). Letos si cenu MARK odnesla Helena Dlouhá z Knihovny města Ostravy.

Projekt Komplexní nástroj pro odpadové hospodářství v Praze si odnesl první cenu v soutěži Komunální projekt roku 2023

Inovativní, udržitelnější a především efektivnější řešení odpadového hospodářství v české metropoli – to jsou hlavní cíle projektu Komplexní nástroj pro odpadové hospodářství, který získal 1. místo v již devátém ročníku soutěže Komunální projekt roku. Ocenění v kategorii „Odpadové hospodářství“ převzala náměstkyně primátora pro oblast životního prostředí a klimatického plánu Jana Komrsková. Projekt je společně realizován praž-

skou městskou společností OICT a Odborem ochrany životního prostředí Magistrátu hlavního města Prahy.

Tři v jednom: o čem projekt je?

Projekt Komplexní nástroj pro odpadové hospodářství vychází z koncepce Smart Prague 2030, která si právě oblast „Bezodpadové město“ definovala jako jednu ze svých priorit. Tento jedinečný projekt představuje inovativní a efektivní řešení v oblasti odpadového hospodářství a skládá se ze tří samostatných projektů. Prvním z nich je „Chytrý svoz odpadu“, který využívá senzory umístěné v odpadových nádobách k monitorování jejich naplněnosti. Druhým projektem je poté „RFID odpadové nádoby“, který prostřednictvím čipů umožňuje detekovat svozy odpadových nádob. Třetím projektem je aplikace „Moje Praha“ sloužící k informovanosti občanů hlavního města Prahy mimo jiné o aktuálním stavu zaplněnosti jednotlivých odpadových nádob a kontejnerů.

„Oceněná chytrá řešení a inovace mají kromě zefektivnění svozu odpadu a snížení nákladů další přesah. Snižují zátěž na životní prostředí, zvyšují komfort na silnicích, sbírají data umožňující další použití pro optimalizaci veřejného prostoru a pomáhají také zlepšit informovanost obyvatel Prahy. Dvě věci pouze zdánlivě nesourodé, tedy odpadky a inovace, se tu spojily a osvědčily v příkladu dobré praxe,“ uvedl radní pro oblast ICT, Smart Cities, vědu a výzkum Daniel Mazur.

Díky tomuto komplexnímu projektu tak může hlavní město kontrolovat stav a skutečnou naplněnost sběrných nádob na separovaný odpad za pomoci IoT senzorů, které jsou umístěné převážně v podzemních nádobách a nádobách se spodním výsypem.

„Projekt zabývající se odpadovým hospodářstvím v Praze jsme nejdříve testovali v pilotním režimu a po jeho osvědčení byl převeden do rutinního provozu. Během let 2021–2022 jsme rozšířili projekt na zhruba 1200 kusů senzorů. Do budoucna plánujeme rozšířit senzorická řešení do všech separačních nádob se spodním výsypem na území hlavního města Prahy, tj. až do cca 7000 ks sběrných nádob,“ doplnil k oceněnému projektu Petr Suška, místopředseda představenstva OICT, který má problematiku Smart City a inovací na starosti.

Data získaná z toho projektu jsou posílána do oficiální pražské městské datové platformy Golemio a informace o aktuálním stavu zaplněnosti vybraných odpadových nádob jsou poté veřejnosti přístupná na odpady.mojepraha.eu.

Komunální projekt roku 2023

Soutěž Komunální projekt roku

probíhá každoročně od roku 2014 a oceňuje nejlepší realizované projekty na úrovni místní samosprávy v uplynulém roce. Letošní ročník ocenil projekty v celkem deseti soutěžních kategoriích (Sociální projekt roku, Veřejné zdraví a sport pro všechny, Utváření veřejného prostoru, Veřejná zeleň, Odpadové hospodářství, Chytrá obec, Kulturní a vzdělávací činnost, Komunální a komunitní energetika, Ekologický projekt roku a Bezpečný úřad) a byla také udělena Cena ministra pro místní rozvoj. Vyhlášení letošního ročníku soutěže proběhlo 24. října 2023 v Nové radnici městské části Praha 12.

Zdroj: TZ OICT

Zlatý erb 2024 se zaměří na kybernetickou bezpečnost

Prestižní soutěž Zlatý erb, soutěž o nejlepší webový portál a digitální služby obce, letos vstupuje do 26. ročníku, který dostal přízvisko ročník kybernetické bezpečnosti, protože na bezpečnost webů se budou poroty soustředit nejvíce. Soutěž zaznamenala změnu ve vedení, na ředitelském křesle vystřídal odstoupení dlouholetého ředitele Tomáše Holendu nový ředitel Martin Lukáš. Ten dříve působil například v pražské a celostátní porotě Zlatého erbu. Poroty budou už podruhé automaticky hodnotit všechny obce s rozšířenou působností (ORP) v krajích, které se přihlásily. Zapojené kraje mohou vyhlásit i kategorii pro obce, které nejsou ORP. Znovu bude možné hlasovat i v ceně veřejnosti. Vyhlášení výsledků celostátního kola soutěže proběhne během pondělního galavečera 13. května 2024 na konferenci ISSS v Hradci Králové.

Soutěž Zlatý erb pokračuje v tradici toho, že každý ročník je věnovaný aktuálnímu komunitně a společensky v ICT oblasti vnímanému tématu. V roce 2023 se jednalo o „open data“, nyní se zaměří na téma „kybernetické bezpečnosti“. Soutěž pravidelně přichází s balíčkem změn a rozšíření, aby byla pro obce co nejlépe

ce přínosná a pomáhala jim inovovat weby.

Letošní ročník opět klade důraz na informační hodnotu webových portálů a digitálních služeb pro občany a pro návštěvníky obce, u ORP má velkou váhu i splnění všech zákonných povinností nejen z oblasti ICT, ale i z jiných, které jsou na ICT oblasti závislé nebo z ní vycházejí. Soustředí se také na poskytování informací pro podnikatele, tzn. že hodnotící kritéria se zaměřují na tři cílové skupiny – občan, podnikatel a návštěvník či turista.

Dále jsou v tomto ročníku zaváděna pro hodnocení premiová kritéria, která dovolí porotcům bodovat obce v širší škále, a novinkou je rovněž kategorie sociálních sítí, které obce mnohem více než v minulosti využívají k informování a k přímé komunikaci s občany.

Více informací najdete na www.zlatyerb.cz.

Ilustrační snímek z celostátního kola 2023

Ocenění „Vzdělaný úřad“ vstoupilo do nové éry

Samosprávy mohou i letos získat prestižní certifikát „Vzdělaný úřad“. Projekt Efektivní správa obcí dovršil své poslání. Svaz však se vzděláním úředníků měst a obcí nekončí. V rámci exkluzivní smlouvy se společnostmi Aliaves a KVB, advokátní kanceláří, nabízíme vzdělávání se slevou pro zástupce svazových členských obcí. **Splnila již vaše obec podmínky pro získání titulu „Vzdělaný úřad 2023“?**

Podmínky pro získání certifikátu „Vzdělaný úřad“ zůstávají původní, jsou tedy následující:

Zlatá medaile:

- zapojení více než 50 % úředníků obce, městysu, (statutárního) města do vzdělávacích aktivit nabízených a objednaných na: www.smocr.cz/cs/kalendar-skoleni-pro-obce

- osoby absolvují školení v rozsahu minimálně 40 hodin z uvedené nabídky
- uvedených 40 hodin vzdělávání musí mít následující strukturu:
 - minimálně 20 hodin realizováno prezenční nebo on-line formou
 - zbývající část lze doplnit studiem e-learningu

Stříbrná medaile je za 30 % proškolených úředníků, bronzová za 15 %.

Letošní předávání certifikátů proběhne v rámci XXIV. celostátní finanční konference Svazu, která se koná ve dnech 30. 11. a 1. 12. 2023 v Praze.

